

Sådan får de unge en ungdomsuddannelse

24 kommuners arbejde
med ungepakkerne i projektet
"Sammen om de unge"

- // Uddannelsesparathedsvurdering
- // Forløb til ikke-uddannelsesparate
- // Vejledning på overgangen til ungdomsuddannelserne
- // Samarbejdet mellem jobcenter og UU-center
- // Flere praktikpladser

Forord

Uddannelsesparate unge og ungeparate uddannelser

Med vedtagelsen af Ungepakke 2 har Folketinget beriget det danske sprog med udtrykket Uddannelsesparathedsvurdering. Den sproglige fornyelse kan et kort øjeblik give anledning til løftede øjenbryn: Nu er det de unge, som skal væreparate til uddannelserne og ikke uddannelserne, som skal væreparate til de unge.

En vis optimisme breder sig dog, når man kaster et blik på de mange erfaringer, som kommunernes arbejde med Ungepakke 1, 2 og 3 har kastet af sig. Projektet "Sammen om de unge" har sat fokus på de mest aktuelle udfordringer i at få de unge til at gennemføre en uddannelse. De 24 kommuner i projektet viser, at der er en vilje til både at gøre de unge uddannelsesparate og uddannelserne ungeparate.

For de unge vil jo gerne selv. Og når de voksne erparate til at lytte til de unge og indrette sig efter deres behov, så sker der ting og sager. Hvis man har svært ved at læse og sidde stille eller har ondt i livet, så er det jo ikke sikkert, at man kan bruge de standardvarer, som uddannelsessystemet har på hylden.

Erfaringerne i denne publikation viser, at kommuner i samarbejde med produktionsskoler, erhvervsskoler og gymnasier og andre lokale aktører godt kan formå at møde de unge, hvor de er. Sådan får de unge en ungdomsuddannelse.

København, april 2012

Erik Nielsen
Formand for KL's Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg

Indhold

00 De 24 kommuner i projektet	Side 07
01 Ungeindsats - generelt om arbejdet med 95 % målsætningen	Side 08
02 Uddannelsesparathedsvurdering	Side 18
03 Forløb til ikke-uddannelsesparate	Side 26
04 Vejledning på overgangen til ungdomsuddannelserne	Side 34
05 Samarbejde mellem jobcenter og UU-center	Side 42
06 Flere praktikpladser	Side 50

Indledning

Denne publikation er en erfaringsopsamling fra projektet "Sammen om de unge – implementering af ungepakken". Projektet forløb fra 2010-2011 og omfattede 24 kommuner i et partnerskab med KL. Læs om projektet her: www.kl.dk/ungepakke

Projektet havde til formål at bistå de deltagende kommuner i at implementere de nye redskaber i ungepakke 1, 2 og 3, herunder i et samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner og praktikvirksomheder og gennem formidling af best practice. Projektet skulle sætte en fælleskommunal ambitiøs dagsorden for implementeringen af ungepakken og det fortsatte arbejde med at nå 95-pct. målsætningen.

Publikationen er møntet på alle, der har lyst til at vide noget om, hvad kommunerne har lavet i projektet, og hvad de for øjeblikket gør for at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Den er opdelt i seks afsnit, som hver indledes med en kort opsummerende tekst, og kan læses hver for sig:

Afsnit 1: Ungeindsats – generelt om arbejdet med 95 pct.-målsætningen: Her har kommunerne fået lejlighed til at fortælle om de initiativer, som de finder særligt væsentlige at fremhæve.

Afsnit 2: Uddannelsesparathedsvurdering: Her fortæller kommunerne om, hvordan de har arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen.

Afsnit 3: Forløb til ikke-uddannelsesparate: Her fortæller kommunerne om, hvad de har gjort for at hjælpe de unge, som blev erklæret ikke-uddannelsesparate.

Afsnit 4: Vejledning på overgangen til ungdomsuddannelserne: I dette afsnit fortæller kommunerne om, hvordan man kan skabe sammenhængende vejledning fra grundskolen over til ungdomsuddannelserne.

Afsnit 5: Samarbejdet mellem jobcenter og UU-center: Her fortæller kommunerne om, hvordan man samarbejder om unge, som både er i UU-centrets og jobcentrets målgruppe.

Afsnit 6: Flere praktikpladser: I dette afsnit fortæller kommunerne om, hvordan de har arbejdet med at løse praktikpladsproblemet.

Indlæggene under de enkelte afsnit er kommunerne egne ord, som har været gennem en redaktionel proces. Det er ikke alle kommunerne i projektet, som har bidraget med tekster under de seks afsnit. Til gengæld har alle kommuner bidraget til projektets gennemførelse og på den måde i fællesskab til denne publikation.

God læselyst!

00

De 24 kommuner i projektet

01

Ungeindsats

- generelt om arbejdet med 95 % målsætningen

Det ambitiøse mål er, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015. For nogle kommuner i nærværende projekter har målsætningen sat skub i organisationsændringer og "nedbrydning af siloer", så man kan lave en helhedsorienteret ungeindsats. For andre har det betydet mere projektor organiserede og aftalebase-rede tiltag.

I Københavns Kommune har arbejdet med 95 pct.-målsætningen ført til, at der er nedsat en Ungekommission, som med inddragelse af centrale aktører og førende forskere er kommet med et udspil til, hvordan indsatsen på ungeområdet foldes bedst muligt ud. I Ikast-Brande peger man på, at det øgede fokus på uddannelsesparathed har givet en erkendelse af, at de unge får den bedste hjælp, når alle involverede parter arbejder sammen.

På Bornholm er Projekt Task Force med til at nedbryde siloer. Projektet er forankret i Ungecenter Bornholm, hvor flere fagligheder er samlet på samme sted for at kunne matche de unges behov.

I Vejen er der skabt en lignende løsning, nemlig Ungecentret BASEN, som samler forskellige kommunale forvaltninger med ansvarsområder indenfor ungeindsatsen. Også her peger man på, at samarbejdet er med til at nedbryde siloer.

For at opnå et fælles fokus på ungeindsatsen har man i Gribskov dannet et Tværgående Le-

derteam Unge, som har ansvaret for den samlede ungeindsats i kommunen. Endvidere har kommunen erkendt, at det er nødvendigt at inddrage de unges egne erfaringer for at kunne udvikle tilbud, som er brugbare for de unge.

Aabenraa Kommune har siden 2009 haft en helhedsorienteret Ungeindsats. I projektføreløbet har man på den baggrund, og med støtte fra den Nationale Ungeenhed, udviklet Jobcenterets erfaringer med virksomhedscentre og overført den på udsatte unge 15-17-årige.

Nogle kommuner peger på, at de har haft fokus på bestemte målgrupper. I Helsingør er det de tosprogede, der er zoomet ind på. For at få flere unge med anden etnisk baggrund end dansk til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse har kommunens integrationsråd taget initiativ til en Uddannelsesbazar, der særligt har fokus på uddannelsesparathed og uddannelsessystemets muligheder for de tyrkisk- og arabisktalende befolkningsgrupper.

Kommunerne peger på, at det øgede samarbejde mellem de forskellige aktører på ungeområdet både giver større arbejdsglæde hos medarbejderne og mere motiverede unge. Om det også øger uddannelsesparatheden hos de unge vil de kommende års evalueringer vise.

Henvisninger er markeret med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Nedbrydning af siloer

Projekt Task Force bryder siloerne ned i den kommunale forvaltning. Projektet er forankret i Ungecenter Bornholm og består af en psykolog, en socialrådgiver og en sagsbehandler fra jobcentret samt UU-vejledningen.

Der er den samme psykologbetjening på tværs af uddannelserne, så unge, der forlader 10. Klassecenter Bornholm, kan fortsætte med den samme psykolog på ungdomsuddannelserne og produktionskolen. Det samme gælder ved sager i familieafdelingen, hvor den samme socialrådgiver kan arbejde på tværs og være til stede i overgangen fra ét uddannelsesforløb til et andet.

Jobcentrets medarbejdere kan inddrages, når det drejer sig om unge, der har eller har haft tilknytning til jobcentret, ligesom de kan involveres, hvis de unge for eksempel henvender sig til Borgerservice.

UU-vejlederne deltager på tværs i de sammenhænge, hvor deres tilstedeværelse er relevant for opgaveløsningen.

Task Force har kontorer på Ungecenter Bornholm, hvor der dagligt kommer 220 unge, ligesom de også er til stede på ungdomsuddannelserne og produktionskolen.

Synergien ved det tætte samarbejde og den hurtige reaktionstid overfor de unge mærkes tydeligt i tilfredsheden og den positive stemning blandt de unge og medarbejderne.

Projektet er underlagt en evaluering, da det modtager støtte fra Den Europæiske Socialfond.⁰¹

Fredensborg

Strategien Unge i Job

Byrådet vedtog i juni 2011 strategien Unge i Job⁰², der har sat det ambitiøse formål at opnå landets laveste ungdomsarbejdsløshed. I

forbindelse med strategien er der sat en politisk ramme for en samlet indsats, som alle de konkrete indsatser kan styre efter. Det store politiske fokus på ungeindsatsen er vigtigt for at komme i gang og få de tværgående indsatser til at lykkes.

Frederikshavn

Fokus på STU

I efteråret har mange medarbejdere været involveret i arbejdsgrupper for at diskutere og komme med løsningsmodeller i forhold til STU⁰³ og STU-tilbud placeret i egen kommune. I processen har der været et stort engagement, og mange ideer er kommet på bordet. Samtidig har arbejdet betydet, at medarbejderne har beriget hinanden, og det har skabt grobund for et videre samarbejde – også på andre områder end STU. Det giver forhåbninger om, at det fremtidige arbejde med STU vil give gode resultater, men det har også tydeliggjort, at når alle kan forholde sig til opgaven, så kan der prioriteres, og engagementet kommer i top.

Processen tydeliggjorde behovet for, at alle parter arbejder tættere sammen for, at den unge kan få så helhedsorienteret og målrettet indsats som muligt. I den forbindelse opstod ønsket om at samarbejde om en base, hvor den unge støttes af relevante vejledere og konsulenter.

Projektet Unge i Vækst har fokus på to målgrupper i aldersgruppen 18-29-årige – unge som er jobklare (målgruppe 1), og unge som har brug for hjælp til livsmestring (målgruppe 2). Begge målgrupper sendes i forløb, som indeholder afprøvning i praksis på uddannelsesstederne, og det er netop denne del, som evalueringen fokuserer på. Afprøvning i praksis gør flere klar til uddannelse og sikrer, at flere tager det rigtige uddannelsesvalg.

Fra målgruppe 1, som er i syv ugers forløb, har der været mange positive tilbagemeldinger. Det har været godt for de unge at prøve forskellige ting af, og forhåbentlig bliver resultatet i sidste ende, at de færdiggør den valgte uddannelse.

For målgruppe 2, som er i 20-40 ugers forløb, gælder det, at nogle unge er hjulpet i gang med uddannelse, og at der pt. er udsigt til, at de forbliver i uddannelse ved hjælp af en mentor. Det sidste forløb afsluttes sommeren 2012, og herefter bliver resultaterne evalueret.

Projektet har vist, at det er bedst, hvis eventuelle diagnoser er stillet og behandling påbegyndt, inden de unge starter på forløbene, ligesom unge med misbrug kræver et andet tilbud, hvor der kan arbejdes mere langsigtet med dem.

Gribskov Tværgående Lederteam Unge

I 2010 blev der under programmet Unge og Uddannelse nedsat en programstyregruppe med repræsentanter på tværs af kommunens

forvaltningsområder. Det vil sige repræsentanter fra områderne sundhed, børn og unge, arbejdsmarked/Jobcenter, grundskolerne, UU, med flere. Programmet er medio 2011 overgået til en driftsorganisation med dannelse af det Tværgående Lederteam Unge, som har ansvaret for den samlede ungeindsats i kommunen. Det Tværgående Lederteam Unge mødes i implementeringsfasen hver 14. dag og har en chef samt ledelsesrepræsentanter fra de nævnte områder.

Implementeringen af det nye tværgående ledelsesteam er et vigtigt resultat af programmet, fordi det medvirker til at skabe det nødvendige fælles fokus på ungeindsatsen. Det betyder samtidig, at det forpligter de involverede aktører på tværs af forvaltningsområderne.

Endelig har etableringen af det Tværgående Lederteam Unge ført til en erkendelse af, at der er brug for et mere fælles syn. Det gælder særligt der, hvor lovgivning og kernefaglighed i de respektive forvaltningsdele kan gøre det svært at nå mere holdbare løsninger i den samlede plan for den enkelte unge.

Et delprojekt i programmet Unge og Uddannelse er at arbejde med de unges egne erfaringer og viden, og herunder hvordan de unge og deres erfaringer kan inddrages endnu bedre i udviklingen af tilbud til de unge. Gribskøvs Ungeeksperimentgruppe⁰⁴ er blevet etableret. Det er en gruppe unge, der har arbejdet med vejledning og overgange til uddannelse i 2011. I 2012 vil gruppen også have fokus på andre emner omkring unge og uddannelse.

Et andet delprojekt er en etablering af kommunikationsplatforme. For at nå ud til flest mulige unge udvikles en hjemmeside og applikationer, der kan benyttes både via internettet og mobiltelefonen. Ligeledes arbejdes der med kampagner i de digitale medier, fortrinsvis på de platforme hvor de unge er, såsom Facebook.

Endelig har Ungeområdet som et eksperiment ansat tre ungedemedarbejdere, der er i gang med en ungdomsuddannelse. Ungedemedarbejderne skal udarbejde og drive diverse kampagner rettet mod unge og sekundært deres forældre. Ungedemedarbejderne er ansat i et fritidsjob, som moderatører, kampagnemedarbejdere og unge forbilleder.

Haderslev UU på ungdomsuddannelserne

Det, der har haft størst betydning for både den enkelte elev og for frafaldet, er arbejdet med overgangen til ungdomsuddannelse.

Overdragelsesmøder mellem ungdomsuddannelserne og UU betyder, at der fra første dag på ungdomsuddannelserne bliver taget vare om elever med vanskeligheder.

UU's tilstedeværelse på ungdomsuddannelserne i den første tid giver mulighed for hurtig kontakt, hvis eleven har vanskeligheder i opstarten på ungdomsuddannelsen. Samtidig har mentorindsatsen frem til efterårsferien betydet, at den unge føler sig tryk i opstartsperioden.

Helsingør Uddannelsesbazar for tosprogede

For at få flere unge med anden etnisk baggrund end dansk til at gennemføre en ungdomsuddannelse, har integrationsrådet taget initiativ til en UDDANNELSESBAZAR⁰⁵, der særligt har fokus på uddannelsesparathed og uddannelsessystemets muligheder for de tyrkisk- og arabisktalende befolkningsgrupper.

UDDANNELSESBAZAREN blev gennemført i samarbejde med UU-Øresund og Erhvervsskolen Nordsjælland og fandt sted søndag den 4. december. De flere end 100 forældre og unge, som deltog, blev mødt af alle de lokale uddannelsesinstitutioner samt fire UU-vejledere med tyrkisk eller arabisk som modersmål.

Arrangementet var todelt og bestod dels af et orienteringsmøde med oplæg fra UU-vejlederne og dels af et bazartilbud med repræsentanter for uddannelsesinstitutionerne. På alle standene i bazardelen var der unge rollemødder, som selv gik på den pågældende uddannelse, og som havde tosproget baggrund.

Grunden til, at arrangementet var en succes, skyldtes i høj grad integrationsrådets aktive inddragelse af de lokale foreninger i forbindelse med planlægning, opreklamering og afvikling af arrangementet.

Ikast-Brande Uddannelsesnetværk skaber projekter

Målsætningen om, at 95 pct. af de unge skal have en ungdomsuddannelse, har sat skub i samarbejdet omkring de unge. Det øgede fokus på uddannelsesparathed har givet en erkendelse af, at de unge får den bedste hjælp, når alle involverede parter arbejder sammen. Det øgede samarbejde har betydet, at der er opstået en "vi-følelse" og en fælles ansvarsfølelse, hvor den unge sættes i centrum i den tværgående indsats mellem de kommunale instanser og uddannelsesinstitutionerne. Resultatet er, at den unge oplever en sammenhængende indsats og opbakning, uanset hvilken instans de er i kontakt med.

Konkret er samarbejdet styrket ved i 2010 at oprette et uddannelsesnetværk, hvor der sidder repræsentanter fra ungdomsuddannelserne, UU samt andre relevante fagpersoner.

Netværkets første store projekt har været udviklingen af Garantiskolen Ikast-Brande. Målet er at fastholde den unge i et uddannelsesrettet forløb, og midlet hertil er en gensidig forpligtigelse til at sikre, at der handles hurtigt over for den unge, der får behov for at skifte uddannelse. Processen omkring Garantiskolen har medført et styrket kendskab mellem aktørerne samt et fælles fokus på udfordringerne på ungeområdet.

København Ungestrategi på tværs af forvaltninger

Det går fremad med målet om ungdomsuddannelse til 95 pct. af alle unge, men der er stadig lang vej igen. Derfor har Børne- og Ungdomsforvaltningen i juni 2011 nedsat en Ungekommission, der med inddragelse af centrale aktører og førende forskere, skal komme med et udspil.

De kommunale forvaltninger, der varetager forskellige elementer i ungeindsatsen, har i de seneste år arbejdet stadig tættere sammen for at skabe en sammenhængende, koordineret indsats – særligt Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen. De tre forvaltninger har endvidere fokus på, at indsatsen skal integreres med uddannelse og sundhed via et tæt samspil med især erhvervsskoler samt ved hjælp af en integreret indsats på tværs af kommunen og sundhedssektoren.

Resultatet af Ungekommissionen skal sammen med de kommunale forvaltningers indsats, danne grundlag for en samlet ungestrategi, der fremlægges i Borgerrepræsentationen i juni 2012⁰⁶.

Et væsentligt projekt i kommunen har været etableringen af 20/20-forløb på erhvervsskoler, hvor de unge først går 20 uger i 10. klasse og derefter 20 uger på erhvervsskolen. Der er etableret

cirka 250 pladser, som alle blev fyldt op ved skoleårets begyndelse, og samtidig er kapaciteten på de øvrige 10. klasseforløb tilsvarende andre år. Forløbene er fordelt på fem forskellige erhvervsskoler, som alle har forskellige profiler.

Etableringen af 10. klasse på erhvervsskolerne har været med til at skabe et andet uddannelsesbillede i København, da færre i år har søgt direkte ind på en erhvervsuddannelse efter 9. klasse. 10. klasse på erhvervsskolerne har fungeret godt, og de unge har været glade for at få et indblik i, hvordan skolemiljøet er på en erhvervsskole. Dermed får de mulighed for at snuse til fagligheden uden, at de har valgt en retning, som er bindende for deres videre uddannelsesforløb. Dermed kommer 10. klasse på en erhvervsskole til at virke afklarende for mange af de unge, også selvom nogle af dem ender med at vælge en anden indgang på erhvervsuddannelsen senere hen.

En udfordring ved disse forløb er at forene grundskolesystemet med erhvervsskolesystemet uden, at det går ud over de kvaliteter, som de hver især besidder. Eleverne skal formelt overgå fra et system til et andet efter et halvt år, hvilket skaber nogle udfordringer især omkring kommunikationen. Her opstår en helt konkret udfordring med at afklare, hvem der har ansvaret for, at en ung eksempelvis får en IT-rygsæk. Ydermere udfordrer det tænkningen omkring 10. klasse, at de unge undervejs i forløbet skal erklæres uddannelsesparate for at få lov at fortsætte i et forløb, de allerede er i gang med.

Næstved Formaliseret samarbejde

Samarbejde er det overordnede nøgleord i kommunens indsats i forhold til at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Samarbejdet mellem de relevante aktører er formaliseret i et Uddannelsesråd og et UTA-

netværk⁰⁷, og Uddannelsessekretariatet består af konsulenter fra to forvaltninger samt UU. Herudover afholdes der løbende snitflademøder mellem den øverste ledelse i henholdsvis Børne- og Kulturforvaltningen samt Job-, Omsorgs- og Sundhedsforvaltningen for at styrke overgangen fra barn til voksen.

Uddannelsesrådet har blandt andet været involveret i at udarbejde en Uddannelsesstrategi. Strategien er bygget op om fem centrale pejlemærker:

- Folkeskolen som fundamentet
- Uddannelse for alle
- Næstved som attraktiv uddannelses- og studieby
- Livslang læring
- Arbejdsmarkedet er målet

I maj 2012 afholdes en lokal uddannelseskonference "Erhvervslivet som læringsrum for skolerne".

Formålet er at skabe et tættere samarbejde mellem det lokale erhvervsliv og primært folkeskolerne, således at elevernes og lærernes kendskab til erhvervslivet og arbejdsmarkedet skærpes, og at både skoler og erhvervsliv oplever, at de gensidigt kan inspirere hinanden og anvende hinandens fagligheder.

Slagelse Uddannelses- og Karrierefestival

Slagelse Uddannelses- og Karrierefestival, også kaldet SUK Festival⁰⁸, startede som et pilotprojekt i 2010 og er fortsat som udviklingsprojekt i 2011. Formålet er at udvikle en anderledes uddannelsesmesse med fokus på selve samarbejdet mellem uddan-

nelsesinstitutionerne, kommunen, erhvervslivet samt kultur og fritidslivet. På den måde kan de unge få mulighed for at få ansigter på uddannelserne og på karrieremuligheder efter endt uddannelse.

For at appellere bedre til de unge, er udstillingsbåsene revet ned, og der er skabt åbne og aktive stande krydret med spændende aktiviteter og selvfølgelig musik, som navnet også lægger op til.

Selve konceptet er også anderledes end de sædvanlige uddannelsesmesser. Det er gratis for uddannelsesinstitutionerne at deltage. I stedet bidrager udstillerne med forskellige ressourcer, og på den måde kan det betragtes som ét stort sammenskudsgilde, hvor alle byder ind. Det er netop dette sammenskudsgilde, der tvinger til et langt tættere samarbejde, som virker selvforstærkende på den positive værdi i samarbejdet.

Konceptet har vist sig at være en stor succes hos de unge, der har haft mulighed for at komme med deres tilkendegivelser i Speakers corner — en videoboks på selve dagen. Deltagerantallet er steget fra cirka 2.000 unge i 2010 til omkring 4.000 i 2011. Samtidig indgår SUK Festivalen nu i folkeskolernes UEA-undervisning⁰⁹, hvor den fungerer som en form for appetitvækker til 8. klasserne. For 9. og 10. klasse kan festivalen indgå helt konkret i arbejdet med uddannelsesvalg. I UEA-sammenhænge er der også indgået et mere konkret samarbejde med jobcentret i forhold til arbejdsmarkedsorientering i folkeskolen.

Der har været brugt mange kræfter på møder, informationer og i det hele taget networking, som det har været afgørende. Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og kommunen er blevet styrket væsentligt og er dermed rustet til andre fælles udfordringer.

Fremadrettet er udfordringen at skabe en model for SUK-Festivalen, hvor graden af professionalisering fastsættes. Der sættes blandt andet øget fokus på en større deltagelse fra erhvervslivet med tilbud om enkelte job og praktikpladser, øget deltagelse af unge med gymnasial- og afsluttet erhvervsuddannelse.

Thisted Forpligtende samarbejdsrutine

For at bedre samarbejdet omkring de unge er der indgået en aftale om forpligtende samarbejdsrutiner. Resultatet er, at de professionelle involverede parter holder et arbejdsmøde, førend de mødes med den unge og eventuelt dennes forældre. På arbejdsmødet rides situationen op, og muligheder drøftes. Man byder ind fra hvert sit fagområde og får indsigt i, hvad andre kan bidrage med til en fælles løsning. Desuden har møderne

den store fordel, at man bliver opmærksom på, hvor sagen eventuelt kan gå i hårdknude. Forberedelsen kvalificerer efterfølgende mødet med den unge og eventuelt forældrene.

Tårnby Differentieret vejledningsindsats i udskolingsforløbet

Arbejdet med begrebet uddannelsesparathed har været vellykket. Et vigtigt led har været udarbejdelsen af en samlet beskrivelse af en differentieret vejledningsindsats i hele udskolingsforløbet, som blandt andet har fokus på samarbejdet mellem elever, forældre og lærere. Der er endvidere udarbejdet en ny procedure for udslusning af afgangseleverne.

For at skabe en bred og fælles forståelse af begrebet uddannelsesparathed har der været fokus på at informere skoleledere, lærere, forældre og skolebestyrelser. Samtidig er der afholdt dialogarrangementer med ungdomsudannelserne i området, så der er opnået en fælles referenceramme og gensidig respekt for hinandens forståelse og vinkel på begrebet.

Der er i år opstået færre konflikter end tidligere om vurdering af eleverne, og færre elever er i år blevet erklæret ikke-uddannelsesparate sammenlignet med tidligere år. Årsagen er vejledningsforløbet, og at det i år har været muligt at opnå enighed på et tidligt tidspunkt om det bedste valg for de fleste unge.

Vejen Ungecenter BASEN

BASEN er et ungecenter, hvor de forskellige kommunale forvaltninger med ansvarsområder indenfor ungeindsatsen er samlet. Hensigten er, at der kan laves hurtigere

sagsbehandling, når de forskellige aktører sidder dør om dør. Dermed kan de unge hurtigere guides det rigtige sted hen, fordi det alt sammen foregår indenfor samme hus.

De unge skal helst ikke opleve, at det er forskellige afdelinger, men at de bliver vejledt i forhold til en helhedsindsats. Det er i høj grad lykkedes på grund af den daglige kontakt på tværs af forvaltninger. De månedlige ad hoc møder, hvor lignende sager tidligere blev behandlet, bliver mindre anvendt end tidligere. En positiv sideeffekt er endvidere, at vurderinger i højere grad bliver afvejet i forhold til en fælles kommunal udgift, og at der ikke handles ud fra siloer.

Der er stadig udviklingsmuligheder i BASEN, og der er nedsat en gruppe, som skal arbejde med en effektiviseringsstrategi for Basens fremadrettede virke.

Basen består af Ungdomsskolen med SSP-forebyggelse¹⁰, Ungekontakten fra socialforvaltningen for de 14–18 (23)-årige, UU-afdelingen, Jobcenter Ungeteam med fire sagsbehandlere for unge 18–25-årige, Ungeguide samt en LBR¹¹-projektstilling i jobcenterregi. Herudover rummer BASEN også ungdomsskolens øvrige tilbud med undervisning og klubber, Musikskolen og fra 1. august 2011 også V10, der er kommunens nye 10. klassecenter.

Aabenraa Virksomhedspraktikcenter

Fra maj 2011 til juli 2012 gennemfører kommunen et forsøg med et virksomhedspraktikcenter (VPC) for 15-17-årige støttet af Den Nationale Ungeenhed¹².

I projektet lægges der stor vægt på, at virksomhedspraktikken har et konkret uddannelsesperspektiv for den enkelte unge. Praktikken finder sted i et netværk af mindre

virksomheder med én, eventuelt to unge i praktik ad gangen. Der er en fast kerne af virksomheder som basis i netværket, men modsat den etablerede model for virksomhedscentre for voksne, er der ikke en aftale med virksomhederne om et konstant flow af unge i virksomhedsforløb. Der er i stedet tale om, at kernevirksomhederne udgør et beredskab af pladser. Det er netværket mellem virksomhederne og ikke mindst den fælles ramme, som de unge indgår i, der udgør virksomhedscenteret.

Målgruppen er de unge, som kan profitere af virksomhedspraktik, men som har behov for en mere intensiv støtte og opfølgning, end det er muligt indenfor den ordinære virksomhedspraktik. Disse unge er karakteriseret ved at have andre problemer end blot manglende afklaring. Ofte mangler de støtte og opbakning fra familien. En del af de unge har således også behov for parallelindsatser såsom psykologhjælp, psykiatrisk udredning og misbrugsbehandling. Mange har endvidere brug for intensiv støtte og kontakt, for eksempel til at komme op og af sted om morgenen.

Virksomhedspraktikken suppleres med fælles aktiviteter for de unge hver fredag. Aktiviteterne skal give de unge et socialt fællesskab og mulighed for at dele erfaringer fra praktikken og bidrage til deres personlige og sociale udvikling. De unge profiterer i høj grad af fredagsaktiviteterne og den sociale ramme, som virksomhedscenterpraktikken tilbyder.

Der arbejdes intensivt og målrettet med inddragelse af forældrene i arbejdet med den enkelte unge.

På alle virksomhederne i VPC er der udpeget en virksomhedsmentor. Tovholderne i projektet følger op på praktikken hver uge sammen med virksomhedsmentoren og den unge.

Ved udgangen af november 2011 var der 15 unge, der er eller har

været en del af VPC. De foreløbige erfaringer er, at der er stor velvilje hos virksomhederne i lokalområdet til at tage imod og rumme de unge, og når det lykkes, gør virksomhedscenterpraktikken en afgørende forskel ved at målrette, motivere og ruste de unge i forhold til uddannelse.

Her kan du finde yderligere information:

01. Læs om ungeindsatsen på Bornholm [her](#)

02. Fredensborgs strategi Unge i Job kan læses [her](#)

03. STU: Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse, læs om uddannelsen [her](#)

04. Læs mere om Ungeekspertgruppen [her](#)

05. Se [her](#)

06. Læs om Københavns Kommunes ungekommission [her](#)

07. UTA står for Ungdomsuddannelse til alle. Oprindeligt et samarbejde mellem 39 kommuner KL og Undervisningsministeriet fra 2007-2009: Læs mere [her](#)

08. Se mere lige [her](#)

09. UEA står for Uddannelses-, Erhvervs- og Arbejdsmarkedsorientering. Læs mere [her](#)

10. SSP er kommunernes samarbejde mellem skole, sociale myndigheder og politi: Læs mere [her](#)

11. LBR er det Lokale Beskæftigelsesråd. Læs om LBR Vejen [her](#)

12. Læs [her](#)

02

Uddannelsesparathedsvurdering

Vurderingen af uddannelsesparathed står centralt i Ungepakke 2¹³. Vurderingen bliver af mange aktører i uddannelsesdebatten betragtet som det mest nyskabende element. I den nationale debat om uddannelsesparathed blev der i sommeren 2011 sat fokus på, at antallet af ikke-uddannelsesparate var noget lavere end forventet. Flere af kommunerne i nærværende projekt har også bemærket dette, men ud fra en positiv indfaldsvinkel, fx Haderslev Kommune. Noget af forklaringen ser ud til at være, at processen med uddannelsesparathedsvurderingerne har haft en forebyggende effekt på, hvor mange der i sidste ende blev erklæret ikke-uddannelsesparate. UU-vejlederne og skolerne har været gode til at vejlede de unge til at vælge en uddannelsesvej, der passer til deres forudsætninger.

Meningen med uddannelsesparathedsvurderingerne er netop, at de skal tage afsæt i et samarbejde mellem elev, forældre, skole og

UU-vejleder. Vurderingen skal tage udgangspunkt i elevens sociale, faglige og personlige kompetencer og forudsætninger. Uddannelsesparathed er stadig et nyt begreb, og kommunernes erfaringer bærer præg af, at arbejdet med uddannelsesparathed både er i gang og under løbende udvikling på samme tid.

I Odense er en vurderingsmodel under udarbejdelse i et samarbejde mellem University College Lillebælt (UCL), ungdomsuddannelsesinstitutionerne, grundskolen, jobcentret og UU. Tanken er, at modellen skal udvikles til et egentligt dialogredskab, der kan være med til at afdække den unges styrker og svagheder, så der kan opstilles mål for den videre udvikling.

Flere kommuner oplever, at arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingerne har givet et bedre samarbejde mellem aktørerne på området. I Frederikshavn pointerer de forskellige aktører indenfor ungeområdet, at de har behov

for at kende hinanden bedre, og derfor starter de i 2012 nogle tværgående Ungenetværksmøder for medarbejdere, som arbejder med unge.

Processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen begynder nogle steder tidligt. Fredensborg og Helsingør begynder allerede i 8. klasse med begrundelsen, at den tidlige og konstruktive dialog hjælper eleverne til at træffe et mere kvalificeret valg. Også Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk begynder vurderingen i 8. klasse. Her har man endvidere udviklet, hvad der kaldes for selvtest af uddannelsesparathed. Konceptet er, at der tilbydes undervisning på de fire gymnasiale uddannelser i samarbejde med Ungdomsskolerne, så eleverne kan få et indtryk af, hvad de skal kunne for at klare de respektive uddannelser. Øvelsen har været et wake-up call for de elever, som selv følte sig sikre på at være uddannelsesparate, men som ikke var det, og det har haft positiv betydning for elevernes motivation og arbejdsindsats.

Henvisninger er markeret med med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Udvikling af metoder er første skridt

Arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen på tværs af de involverede skoler og institutioner blev sat i gang af UU-centret som central aktør. Efter et besøg af Ministeriet for Børn og Undervisnings roadshow om Ungepakken, fik arbejdet yderligere fokus fra de lokale aktører.

Til arrangementet deltog mere end 80 personer, som til daglig arbejder med parathedsvurderinger. Som baggrundsmateriale indgik materialet fra ministeriet, og hvad der ellers har været udarbejdet af materiale om emnet.

En arbejdsgruppe har stået for at udvikle metoder og tilgange til de praktiske uddannelsesparathedsvurderinger. Den primære arbejdsgruppe har bestået af ledere og medarbejdere, som har problemstillingerne tæt inde på livet i det daglige. Formålet er, at udarbejde

metoder, som er praktisk tilgængelige og giver mening for både de unge og deres forældre samt for de medarbejdere, der er involveret. Evalueringerne af dette arbejde vil blive inddraget i den videre proces.

Fredensborg og Helsingør

Tidlig vurdering giver bedre afklaring

På baggrund af erfaringerne fra UTA-projektet starter processen omkring uddannelsesparathedsvurdering allerede i 8. klasse, hvor alle elever udfærdiger en uddannelsesplan med afsæt i deres foreløbige uddannelsesønske.

UU-vejlederen har samtale med alle og drøfter med den enkelte unge, hvorvidt uddannelsesønsket er realistisk. Hvis ikke ønsket er umiddelbart realiserbart, drøftes det, hvilke ændringer der skal til, eller om eleven bør kigge på andre muligheder. Derefter gennemgås

elevernes uddannelsesønske ved en tværfaglig klassekonference, hvor klasselærer, UU-vejleder, skolens ledelse og eventuelt andre fagpersoner deltager. Efterfølgende inddrages forældrene.

I starten af 9. klasse lægges en plan – sammen med den unge og eventuelt forældre – for den indsats, der skal til for, at den unge bliver uddannelsesparat (for eksempel brobygning¹⁴). Senest i november udarbejdes en plan B for de elever, der ikke opfylder kravene til optagelse på den ønskede ungdomsuddannelse. For de elever, der erklæres ikke-uddannelsesparate, skriver UU-vejlederen en saglig og uddybende begrundelse.

Denne praksis betyder, at elever og forældre i god tid er klar over eventuelle problemer i forhold til optagelse på en ønsket uddannelse. Dermed er der også et bedre afsæt for en konstruktiv dialog, og for at den unge bliver i stand til at træffe et mere kvalificeret valg. For de elever, der siden ønsker en revurdering på uddannelsesinstitutionen, betyder en ordentlig forbe-

handling større lydhørhed overfor alternative løsninger.

Den fremtidige indsats vil fokusere på at give grundskolerne et ejerskab til de kriterier, UU anvender som grundlag for vurderingen af uddannelsesparathed. Målet er, at disse kriterier bliver en integreret del af målsætningerne for selve undervisningen på den enkelte skole og i den enkelte klasse.

Frederikshavn

Aktører skal kende hinanden

Dialogen om uddannelsesparathed mellem UU og henholdsvis uddannelsesinstitutionerne og folkeskolerne har givet gode resultater. I foråret 2011 kørte der et Task Force projekt med fokus på elevernes uddannelsesparathed. Projektet indeholdt både seminarer og workshops med deltagelse af lærere, skoleledere, UU-vejledere m.fl. og resulterede i, at der fremadrettet arbejdes med at bringe fraværet i folkeskolerne ned.

Fravær har mange bagvedliggende årsager, og forhåbningen er, at en målrettet indsats kan mindske fraværet og dermed gøre, at flere unge bliver uddannelsesparate efter endt skolegang. Projektet skal blandt andet støtte op om lærerne, så de får de bedste mulige redskaber at arbejde med.

Jobcenter, UU-center, uddannelsesinstitutionerne og produktions-skolen arbejder sammen i Vækstforumprojektet "Unge i Vækst", hvor der blandt andet er fokus på fælles kompetenceudvikling af medarbejderne. En af pointerne fra projektet er, at de forskellige aktører på ungeområdet har behov for at lære hinanden bedre at kende. Derfor bliver der i 2012 opstartet Ungenetværksmøder for medarbejdere, som arbejder med unge. På netværksmøderne vil deltagerne på skift holde et oplæg

om egne rammer og opgaver, og herigennem lægges der op til debat om fælles emner.

Det er vigtigt, at der ydes en så tidlig indsats som muligt over for børn og unge, hvis flere skal kunne erklæres uddannelsesparate. Desværre er den tidlige, forebyggende indsats i folkeskolen udfordret af de aktuelle økonomiske forhold.

Gribskov

Mere målrettede forløb til elever i risikogruppen

Kommunen har i samarbejde med UU-center Midt Nord arbejdet med afklaring og fælles forståelse af begrebet uddannelsesparathed. Det er et udviklingsarbejde som fortsætter.

Det var en relativt lille gruppe unge, der i forbindelse med uddannelsesvalget i marts 2011 blev vurderet som ikke-parate til uddannelse, og det var på nær en enkelt udelukkende ansøgere til gymnasiale uddannelser. Formentlig valgte mange af de elever, der ikke var parate til en ungdomsuddannelse at fortsætte i 10. klasse.

I efteråret 2011 er der taget indledende skridt til, at grundskolerne kan arbejde med målrettede forløb til de elever, der er i risikogruppen for ikke at være uddannelsesparate. Dette arbejde fortsættes i 2012 og fremover.

Haderslev

Uddannelsesparathedsvurderinger har forebyggende effekt

Arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingerne har givet et tættere samarbejde mellem UU, grundskolen og ungdomsuddannelserne om brugen af uddannel-

sesparathedsbegrebet. Processen har haft en forebyggende effekt på antallet af unge, som blev erklæret ikke-uddannelsesparate.

Der er bl.a. sket det, at UU-vejledere og skolerne gennem samtaler med eleverne og forældrene har vejledt de unge til at vælge en uddannelsesvej, der passer bedre til deres forudsætninger. Det kan blandt andet ses i den øgede søgning til 10. klasse. Det har været en god proces, og fremadrettet fortsættes dialogen med såvel grundskolerne som ungdomsuddannelserne.

Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk

Elever selvtester uddannelsesparathed

Vurderingen af uddannelsesparathed er en løbende proces gennem året. For afgangselever fra årgang 2010/11 blev den gennemført første gang den 15. november 2010 og igen den 1. marts 2011. Samme procedure bliver benyttet for årgang 2011 og '12.

Alle elever i 9. og 10. klasse har været til samtale med en vejleder, som i samspil med klasselæreren, skolens elevplan, evaluering af brobygningsforløb samt andre relevante oplysninger, har lavet en uddannelsesparathedsvurdering, der tager afsæt i den enkelte elevs foreløbige uddannelsesvalg.

Årsagen til, at vurderingen fremadrettet gennemføres på det tidlige tidspunkt, er, at det giver elever og forældre bedre mulighed for at arbejde videre mod en konkret uddannelse eller mod at blive uddannelsesparate. Der er således stort fokus på processen frem mod selve uddannelsesvalget.

Der er udviklet og afprøvet forskellige tiltag rettet mod de ikke-uddannelsesparate elever, så de kan selvteste deres uddannelsesparathed. Der tilbydes således undervisning

på de fire gymnasiale uddannelser i samarbejde med Ungdomsskolerne, svarende til 7 x 2 timer en gang om ugen med undervisere fra de gymnasiale uddannelser. Der undervises i matematik, dansk og engelsk med hjemmeopgaver, så eleverne kan få en reel test af det faglige niveau i gymnasiet og en vurdering af den arbejdsindsats, der kræves. Tilbuddet gives kun til elever, som tidligere blev betegnet som "måske egnede".

Der har været gennemført et tilsvarende forløb – som brobygningsforløb – på Erhvervsuddannelserne (EUD), hvor der er udarbejdet et kompetencevurderingspapir for hver elev, som kan bruges målrettet i undervisningen i den resterende del af 9. eller 10. klasse. Udover de faglige kompetencer er en vurdering af samarbejdsevner og mødestabilitet vigtig.

Øvelsen har været et wake-up call for de elever, som selv følte sig sikre på at være uddannelsesparate, men som ikke var det. Elevernes lærere i grundskolen har ved evalueringerne oplyst, at arbejdsindsatsen og motivationen er blevet forøget betydeligt. For andre elever har det ifølge UU-vejlederne haft den betydning, at eleverne har ændret deres uddannelsesønske.

Resultatet af arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen som en proces er, at de unge bliver rykket fagligt – både i deres valg og i deres selverkendelse. Fra den første vurdering i november og frem til uddannelsesvalget i marts måned sker der et fald i antallet af ikke-uddannelsesparate på hen ved 45 %, hvilket skyldes tre forhold. For det første at en gruppe af unge tager sig sammen og forbedrer sig fagligt. For det andet at andre vælger en anden uddannelse. Og for det tredje at nogle udskyder valget et år og går i 10. klasse.

Den reducerede gruppe af ikke-uddannelsesparate bliver i perioden efter 1. marts og frem til

ungdomsuddannelsernes start i august yderligere reduceret. Flere unge bliver optaget på gymnasier eller EUD efter prøve eller samtale, flere unge vælger på dette tidspunkt at udskyde valget ved eventuelt at gå i 10. klasse eller tage et arbejde, og derved undgår de at være ikke-uddannelsesparate. Dette efterlader en beskedne restgruppe, for hvem UU i samarbejde med kommunerne igangsætter aktiviteter, der retter de unge mod uddannelse.

Ikast-Brande **Kategoriseringsmodel** **målretter ressourcerne**

I 2011 blev 98,1 % af de unge, der søgte ind på en ungdomsuddannelse, vurderet uddannelsesparate. Vejledningsindsatsen betyder, at unge, der ikke opleves som uddannelsesparate, vælger 10. klasse eller et andet uddannelseskvalificerende forløb frem for at søge ind på en ungdomsuddannelse.

Erfaringen med uddannelsesparathed er, at vurderingen ikke må blive et statement i forbindelse med Optagelse.dk¹⁵, men mere skal ses som et værktøj til at understøtte elevens personlige, sociale og faglige udvikling gennem hele grundskoleforløbet. Konkret har man i UU valgt at arbejde med en kategoriseringsmodel, som gør, at ressourcerne kan målrettes de unge, der har det største vejledningsbehov.

København **Erhvervsuddannelserne i fokus**

UU-København har sammen med en række erhvervsuddannelser taget initiativ til en dialog med de unge omkring valget af de konkrete indgange¹⁶ til erhvervsuddannelserne. Formålet er at opnå et bedre match mellem den unges uddan-

nesparathed og den konkrete uddannelse, så flere unge gennemfører den påbegyndte uddannelse.

Når den unge er erklæret uddannelsesparat til en erhvervsuddannelse og har søgt HG¹⁷, indkaldes den unge til en samtale om de gensidige forventninger til den pågældende indgang/uddannelse.

For at undgå desillusion i de tilfælde hvor en ung bliver vurderet ikke-uddannelsesparat, afholdes en samtale med en UU-vejleder, som sidder fysisk på erhvervsskolen. Samtalen mellem UU-vejlederen og den unge bliver en afrunding på det tidligere forløb med erhvervsuddannelsen samt indledningen til en ny uddannelsesplan. Både de unge og UU-vejlederne er glade for løsningen, da et muligt nederlag bliver vendt til en positiv forventning i stedet.

Næstved **Godt samarbejde fører** **til enighed**

Et godt samarbejde mellem elev, lærer, forældre og UU betyder, at der inden den endelige uddannelsesparathedsvurdering ofte er stor enighed om, hvorvidt eleven er uddannelsesparat eller ej.

I cirka 2 % af de tilfælde, hvor en ung bliver vurderet ikke-uddannelsesparat, er eleven og/eller forældre uenige i vurderingen, og derfor går den videre til ungdomsuddannelserne. Her bliver lidt under halvdelen også vurderet til at være ikke-uddannelsesparate.

En stor udfordring ligger i vurderingen til erhvervsuddannelserne, som har så bred en uddannelsespalet. Generelt har ungdomsuddannelserne mange gode tiltag for at kunne rumme unge med særlige behov. Der foregår hele tiden en afvejning af, om de mindre ressourcestærke unge kan gennemføre uddannelsen med disse tiltag, eller ikke er parat.

Fra i år starter uddannelsesparathedsvurderingerne i 8. klasse, og det sætter spor i samarbejdet mellem skole, UU og forældre. Der er et stort fokus på elevernes fremmøde og undervisning.

Uddannelsesparathed er til fortløbende drøftelse og udvikling. I 2012 er det et af temaerne på årsmødet mellem folkeskoler, UU og ungdomsuddannelserne med specielt fokus på folkeskolens rolle og ungdomsuddannelsernes parathed til modtagelse af de unge.

Odense

Udvikling af vurderingsredskab

UU udarbejdede i efteråret 2010 en række retningslinjer for arbejdet med vurdering af grundskoleelevernes uddannelsesparathed.

I alt erklærede UU 230 elever for ikke-uddannelsesparate i marts 2011, heraf 212 til de gymnasiale ungdomsuddannelser og 18 til erhvervsuddannelserne. Forud for parathedsvurderingen afholdt UU og erhvervsuddannelserne et forberedende møde for at kvalificere processen.

For at blive godt klædt på til at lave parathedsvurderingerne er der ansøgt og bevilget midler fra Syddansk Uddannelsesaftale til et projekt, som har til formål at kvalificere processen omkring uddannelsesparathed yderligere¹⁸. I projektet indgår flere parter – University College Lillebælt (UCL), ungdomsuddannelsesinstitutionerne, grundskolen, jobcentret og UU. Også de unge er blevet involveret i processen for at finde ud af, hvordan de unge selv forstår begrebet uddannelsesparathed.

Der er udviklet en model, som giver et bud på, hvilke elementer eleverne skal vurderes på, og frem til 1. februar 2012 bliver der arbejdet på at udvikle modellen til et egentligt vurderingsredskab, som så skal stå sin prøve i foråret 2012. Det

vil derefter fremgå, om der skal udvikles differentierede redskaber til vurdering i forhold til gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser, eller om samme redskab kan bruges til begge retninger. Næste fase i arbejdet består i at udvikle modeller for samarbejde om brugen af redskaberne mellem grundskole og ungdomsuddannelse og særlige tilbud.

Slagelse

Fastholdelsescoach giver positive resultater

Baggrunden for Fastholdelsescoachen er, at der i 2010 blev sendt cirka 160 unge i uddannelse fra jobcentrets aktiveringsforløb, hvoraf 25 % røg tilbage på kontanthjælp. Det har skærpet kommunens fokus på uddannelsesparathed ift. denne målgruppe.

Derfor blev der i starten af 2011 indgået et samarbejde mellem kommunen, jobcentret, Selandia¹⁹ (EUD), SOSU Sjælland og VUC Vestsjælland Syd samt det frivillige mentorkorps Slagelse om at udvikle en metode og en fastholdelsesfunktion.

Fastholdelsescoachen kommer ind i billedet, når de unge i et aktiveringsforløb har truffet et uddannelsesvalg og er tilmeldt en uddannelse. Der kan gå op til to måneder, før de unge påbegynder selve uddannelsen, og det er i den periode, at Fastholdelsescoachen arbejder med dem.

Der har i perioden været fire hold med omkring 60 unge i gennemsnit, der har været i kontakt med Fastholdelsescoachen. De unge møder ind om fredagen til temadage. Her diskuteres eksempelvis film eller aktuelle emner, der er oppe i medierne, ligesom der bliver arbejdet med personlige og sociale kompetencer og lavet øvelser. Det handler om at skabe tillid og gode relationer til de unge, for Fastholdelsescoachen stopper ikke sit arbejde, når de

unge begynder på uddannelsen, han følger dem ud på uddannelsen og er opsøgende og i SMS- og telefonkontakt med de unge.

Mødet med de unge samt Fastholdelsescoachens gang på uddannelserne betyder, at de unges problemstillinger er blevet langt tydeligere. Mange af de, der er startet på uddannelserne, viser sig efter en kort periode ikke at være uddannelsesparate. De mangler faglige kompetencer, specielt i matematik, men også i dansk. Derfor er der på hold fire blevet screenet for matematik- og danskfærdigheder og tilbudt undervisning om mandagen. Her arbejdes der med alt fra specialundervisning til at øve de opgaver, de unge møder på de pågældende uddannelsesvalg. Håbet er et godt resultat, når hold fire starter i uddannelse i januar 2012.

Resultaterne er gode. Fra de tre hold, der er startet i uddannelse, er kun 6 % kommet tilbage til kontanthjælpssystemet efter henholdsvis 3, 6 og 9 måneder. Dog er det ikke alle, der er blevet i den samme uddannelse. Nogle er kommet over på andre uddannelser, derudover er én startet på EGU²⁰, to er startet i job, en har fået lærerplads, to er fraflyttet kommunen, en er sygemeldt, og to er i skolepraktik.

En af udfordringerne i arbejdet er udveksling af information. Der kan kun udveksles data mellem jobcentret og uddannelsesinstitutionerne via samtykkeerklæringer fra de unge. Derfor er der ved at blive udviklet partnerskabsaftaler med deltagende uddannelsesinstitutioner omkring konkrete arbejdsgangsbeskrivelser med angivelse af ansvar og snitflader.

Thisted

Særlig opmærksomhed på de ikke-uddannelsesparate

Der har været særlig opmærksomhed over for de unge, der ikke

umiddelbart skønnes parate til uddannelse. I de fleste tilfælde er der sat tiltag i værk og lavet særlige aftaler med disse unge i deres uddannelsesplan, så de kan blive i stand til at påbegynde en ungdomsuddannelse på et senere tidspunkt.

Resultatet af arbejdet er, at kun et lille antal var ikke-uddannelsesparate den 1. marts 2011. Der var blot tre til erhvervsuddannelserne og ni til de gymnasiale ungdomsuddannelser. Heraf blev cirka halvdelen optaget efter ungdomsuddannelsernes vurdering.

Begrebet uddannelsesparat er ved at komme ind under huden. Kommunens vejledernetværk, der består af vejledere fra alle uddannelses- og skoleformer i Jammerbugt, Morsø og Thisted kommuner havde således også uddannelsesparathed som emne på en netværksdag i december 2011.

Tårnby

Differentieret vejledningsindsats i udskolingsforløbet

Arbejdet med uddannelsesparathed har givet forskellige positivt gevinster. Der er udarbejdet en samlet beskrivelse af en differentieret vejledningsindsats i hele udskolingsforløbet. Et vigtigt led i denne beskrivelse er samarbejdet med elever, forældre og lærere.

Endvidere er der udarbejdet en ny procedure for udslusning af afgangseleverne. Sammen med information af skoleledere, lærere, forældre og skolebestyrelser har proceduren bevirket, at begrebet uddannelsesparathed er blevet afmystificeret. Der er endvidere udarbejdet en ny procedure for udslusning af afgangseleverne. Denne har tilsammen med information af skoleledere, lærere, forældre og skolebestyrelser bevirket, at begrebet uddannelsesparathed er blevet afmystificeret. Samtidig er der afholdt dialogarrangementer med

ungdomsuddannelserne i området, så der er opnået en fælles referenceramme og gensidig respekt for hinandens forståelse af begrebet.

I år har der været færre konflikter end tidligere om vurderingen af eleverne. Det kommer til udtryk ved at færre elever er blevet erklæret ikke-uddannelsesparate end der tidligere har været indstillet til optagelsesprøve til gymnasiet. Under vejledningsforløbet har det i år været muligt at opnå enighed på et tidligt tidspunkt om det bedste valg for de fleste unge.

Årsagen til det positive forløb kan forklares ved, at der det første år har været meget fokus på, hvordan forløbet skulde gribes an, og at der derved har været stor bevidsthed om løsningen af denne opgave og involvering af alle interessenter.

Vejen

Præcise uddannelsesparathedsvurderinger

Uddannelsesparathedsvurderingerne har været præcise, og der har ikke været megen tvivl om de videre udviklingspunkter for de unge. I alt 13 unge blev erklæret ikke-uddannelsesparate, heraf blev otte optaget alligevel efter vurdering på uddannelsesinstitutionen.

Det har været vanskeligt at følge op sammen med uddannelsesinstitutionerne på området, da UU har været under omstrukturering i årets løb. Omstruktureringen forventes at være fuldt på plads, så der kan komme yderligere fokus på uddannelsesparathed i 2012.

Aabenraa

Bedre samarbejde mellem aktørerne

13 ud af 1.200 9. og 10. klasses elever blev erklæret ikke-uddannel-

sesparate i 2011. Det lave tal skal ses som udtryk for, at de unge er blevet vejledt andre steder hen.

Som i andre kommuner har der været en stigning i søgningen til 10. klasse fra 52,3 % i 2010 til 55,2 % i 2011 – heraf valgte cirka en ud af tre af de unge at tage 10. klasse på en efterskole, mens resten er samlet på 10. Aabenraa, der har udvidet paletten af linjer for også at rumme de ikke-uddannelsesparate.

Som forberedelse til arbejdet med uddannelsesparathed har UU og ungdomsuddannelserne gennem en række drøftelser skabt en fælles forståelse af begrebet baseret på en række faglige, sociale/relationelle og personlige fokuspunkter samt via motivation. UU har internt arbejdet med en yderligere afklaring af, hvordan uddannelsesparathedsbegrebet skal tolkes i specifikke sammenhænge. Kommunikationen ud til de unge, forældrene, skolebestyrelser og pædagogisk råd er vægtet højt. Forbindelsen til grundskolerne er gået via den enkelte UU-vejleder.

Hele processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen har været med til at understøtte dialogen og samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne, grundskolerne og UU.

Her kan du finde yderligere information:

13. Børne og Undervisningsministeriets evaluering af uddannelsesparathed kan læses [her](#)

14. Et brobygningsforløb kan indeholde et undervisningsforløb på en ungdomsuddannelse samt ulønnet praktik.

15. Optagelse.dk er den hjemmeside som benyttes til at vælge ungdomsuddannelse, videregående uddannelse m.v.: Læs mere [her](#)

16. Der er tolv forskellige indgange til erhvervsuddannelserne. Læs om de tolv indgange [her](#)

17. HG er Handelsskolernes Grunduddannelse og første del af en merkantil erhvervsuddannelse.

18. Læs mere om projektet [her](#)

19. Selandia er en fagskole indenfor håndværk, industri og handel. Læs mere [her](#)

20. EGU: Erhvervsgrunduddannelse - se evt.: [her](#)

03

Forløb til ikke-uddannelsesparate

Når en ung vurderes ikke-uddannelsesparat, er det kommunens opgave at tilbyde et forløb, som kan råde bod på situationen og hjælpe den unge til at blive uddannelsesparat. Derfor er udviklingen af særlige kvalificerende forløb et fokuspunkt i ungeindsatsen. Kommunerne har altid arbejdet med faglig, social og personlig opkvalificering af de unge. Det er fx sket i samarbejde med produktionsskolerne eller i egne projekter og aktiviteter i den kommunale ungdomsskole, i UU-centret, jobcentret eller andre steder. Det nye er, at Ungepakke 2 betyder en skærpelse af kommunernes forpligtelser på området.

Aabenraa Kommune har udmøntet den skærpede forpligtelse ved at købe et forløb på den lokale handelsskole med henblik på faglig opgradering og personlig/social udvikling. Flere kommuner anfører, at de ikke har oprettet særlige kvalificerende forløb, men at de derimod benytter allerede eksisterende tilbud. Det gælder eksempelvis for Bornholm, Tårnby og Slagelse. I Slagelse er tilbuddene lagt på ungdomsskolen, hvilket også er tilfældet i Fredensborg og Helsingør kommuner.

I en række kommuner anføres det, at der ikke er nok ikke-uddannelsesparate unge til, at der kan etableres egentlige hold. Det gælder eksempelvis for Vejen, hvor man har løst udfordringen ved at etablere et kompetence-

forløb i ungdomsskoleregi, kaldet Projektet. Her bliver de unge behandlet individuelt med mulighed for at vælge supplerende basisfag og relevante kurser og praktikforløb.

Også Ikast-Brande tilbyder, hvad de kalder en individuel og håndholdt indsats til de ikke-uddannelsesparate unge i kommunen. Her kan en håndholdt indsats foregå på produktionsskolen, i virksomhedspraktik, på højskole, i 11. klasse eller på den lokale ungdomsskole.

Generelt nytænkes de særlige kvalificerende forløb og bygges videre ovenpå de erfaringer og tilbud, som man har i forvejen. I mange kommuner er det ungdomsskolen, der er involveret i de særlige kvalificerende forløb, mens erhvervsuddannelserne spiller en rolle i andre kommuner. I København er der eksempelvis oprettet et kompetencecenter på en erhvervsskole, som er med til at afklare de unges kompetencer både fagligt, personligt og socialt. Også Gribskov Kommune har et uddannelsescenter på tegnebrættet.

I Frederikshavn er projekt Startbanen på tegnebrættet – det er en fysisk lokalitet, hvor medarbejdere fra UU, jobcentret, Center for Familie, Center for Social- og Sundhedsmyndighed, Projektafdelingen og Produktionsskolen samles under et tag. Målet er, at Startbanen skal fungere som en base for de unge, så der altid er kontakt til dem.

Henvisninger er markeret med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Praktisk tilgang til uddannelse

Som udgangspunkt er det de allerede eksisterende tilbud, der bliver benyttet. Tilbuddene udvikles konstant, så de matcher behovene hos målgruppen.

Hovedaktørerne er produktionshøj-skolen, ungdomsskolerne samt 10. Klassecenter Bornholm. Den generelle opfattelse er, at de unge ikke nødvendigvis har en boglig tilgang til uddannelse, men en praktisk. Derfor har man valgt et praktisk fokus.

Konkret har kommunen startet et projekt op i ungdomsskoleregi, der hedder Uddannelse til job. Her er formålet en praktisk tilgang til EGU. I de tilfælde, hvor det er muligt, kan EUD²¹ også inddrages. I forbindelse med SOSU-uddannelserne²² har Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole lavet et forudgående forløb inden det ordinære grundforløb, så eleverne bliver bedre rustet inden uddannelsesstart.

Fredensborg

Optimalt udbytte af eksisterende tilbud

Udgangspunktet for indsatsen har været at udnytte alle de eksisterende tilbud optimalt. Det har betydet et endnu tættere samarbejde med flere af ungdomsuddannelserne om en god overgang fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne. Blandt andet er der arbejdet med særlige grundforløbspakker, udvikling af EGU-tilbuddet og nye planer for 10. klasse på erhvervsskolen (planlagt til start august 2012).

En relativt lille gruppe af unge har brug for et særligt kvalificerende forløb for at kunne starte på en ungdomsuddannelse. Der er stor udskiftning i denne gruppe, og indsatsen skal være individuelt tilrettelagt. Det er endnu ikke lykkedes at finde den optimale form, men der har været arbejdet med at særligt 11. skoleår, styrket mulighed for virksomhedspraktik og en ungecoach som tovholder for de unge.

Det har endvidere været en udfordring at få ansvaret for denne særlige indsats placeret entydigt, men det skulle nu være løst ved, at Center for Job og Ydelser fra årsskiftet får ansvaret for opgaven.

Frederikshavn

Nye projekter på tegnebrættet

I Frederikshavn arbejdes der på, at få etableret en fælles base, for unge med behov for afklaring omkring uddannelse og/eller job. Det er unge, som har afsluttet 9. eller 10. klasse uden at komme i gang, eller som falder fra deres ungdomsuddannelse, praktik eller lignende. Målet er igennem en rettidig og omhyggelig indsats at afdække og afhjælpe de forskellige barrierer, som kan afholde den unge fra at fastholde og gennemføre uddannelse eller job. Tilknytningsperioden skal i princippet være fra den unge forlader folkeskolen, til han eller hun er

hjulpet i gang med en uddannelse. Tanken er at skabe en fysisk base for de unge, så der altid er kontakt til dem. Basen skal ikke gå i stedet for eksisterende afklarings- og vejledningsforløb på f.eks. produktionsskole, i projektafdelingen m.v. Det skal være en base på vej til, og imellem, disse forløb, et tæt samarbejde imellem de involverede parter – vejledere, myndigheder og udførere, der er omkring den unge. Det videre arbejde med basen afventer en proces omkring fremtidig ungeorganisering i kommunen.

Et andet projekt er Jyllandsgade 12, der er et undervisningstilbud for unge mennesker i alderen 15-18 år, som af forskellige årsager har opgivet folkeskolen i en længere periode. Der er plads til 10 unge, og det er Ungdomsskolen, der står for tilbuddet. Kendetegnet for eleverne er, at de i løbet af deres skolegang har oplevet mange nederlag, og at de derfor har oparbejdet store faglige huller. Jyllandsgade 12 er bogligt orienteret, og de elever som ønsker det, tilbydes at tage folkeskolens afgangsprøve i sommeren 2012. Tilbuddet er SU-berettiget. Da det kører på sit første år, er erfaringerne endnu ikke store.

Gribskov

Uddannelsescenter med fokus på kvalificerende tilbud

I projektperioden er der afprøvet kvalificerende forløb i samarbejde med Børne- og Familieafdelingen i kommunen. I forløbet, som delvis er et samarbejde med Nordsjællands Håndbold, visiteres unge til erhvervsmentorer, praktikpladser, eller i nogle tilfælde lærerpladser, og de kvalificeres derigennem til videre uddannelse. Cirka 30 unge har været og er i forskellige forløb – enten i beskæftigelse eller uddannelse.

Nogle grundskoler har på eget initiativ arbejdet med et tilbud om lektiecafe til unge, der er i fare for

ikke at blive uddannelsesparate. På grundlag af erfaringer fra disse få forløb overvejes det at udvide tilbuddet i ungdomsskoleregion.

På baggrund af den samlede ungeindsats er det i 2011 politisk besluttet at etablere et Uddannelsescenter i Gribskov – med blandt andet 10. klasse, erhvervsuddannelse, Produktionsskole, Erhvervsklassetilbud og unge-rådgivning. Uddannelsescentret åbner i august 2012 og vil have fokus på uddannelseskvalificerende tilbud – dels i samarbejde med ovennævnte tilbud, dels med andre, fx ungdomsskolen.

Helsingør

Individuelt tilrettelagt indsats

Ungdomsskolen har ansat en tovholder, som modtager de unge direkte fra den enkelte UU-vejleder. Forud går en afklaringsproces, hvor det har vist sig, at ingen af de eksisterende tilbud umiddelbart kan benyttes. Tovholderen følger herefter den unge meget tæt og sammensætter et individuelt forløb skræddersyet til den unge. Der kan være tale om brobygningsforløb på Erhvervsuddannelserne, deltagelse i enkelte EGU-kurser, særlig tilrettelagt undervisning i ungdomsskolens heltidsundervisning eller almen undervisning, virksomhedspraktik gennem jobcenteret med mere. Der bliver nu arbejdet på at finde den rigtige balance mellem tovholderens indsats og det tidspunkt, hvor UU-vejlederen igen overtager ansvaret, og den unge kan sluses ind på et eksisterende tilbud.

For unge med misbrug har kommunens rusmiddelcenter netop startet særlige seks måneders forløb, som ligeledes kan udnyttes til gruppen af unge, der har behov for særligt kvalificerende forløb.

Ungdomsskolen kører derudover et forløb for elever i 9.-10. klasse,

som har brug for lidt ekstra for at kunne søge optagelse på en gymnasial uddannelse. Forløbet gennemføres i samarbejde med Helsingør Gymnasium.

Haderslev

Det nye tilbud "Springbrættet"

For de elever som ikke erparate til at begynde på en ungdomsuddannelse, har Haderslev kommune etableret et nyt særligt tilrettelagt forløb "Springbrættet"²³. Der har været lidt færre unge på forløbet end forventet. Det har været en udviklingsproces at tilpasse indholdet og den pædagogiske tilgang til en meget blandet gruppe af unge, da elevernes forudsætninger er præget af mange forskellige individuelle historier og begivenheder.

Ideen med særligt kvalificerende forløb er god og værdifuld for de unge. Fremadrettet er der behov for mere fokus på de forskellige forudsætninger og de individuelle behov for at blive uddannelsesparat. Det er i den sammenhæng afgørende med et tværgående samarbejde mellem UU, ungdomsskole, familieafdeling, PPR²⁴, rådgivningscenteret med flere.

Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk

Målttede tilbud til forskellige målgrupper

I kommunerne er der udviklet særlige forløb til flere målgrupper af unge. Nogle forløb er særligt rettet mod unge, der er meget langt fra at være afklaret og studie- og erhvervsparate, mens andre forløb er målrettet de unge, der er tæt på at være afklarede.

Klar til uddannelse, Fra handling til forvandling og "Vups" er tre eksempler på målttede tilbud.

Tilbuddene har dels fokus på det boglige og dels på det sociale, og der arbejdes i små grupper med megen voksenkontakt og støtte.

En anden type tilbud består af korte forløb på en produktions-skole af tre ugers varighed, dog med mulighed for forlængelse op til 24 uger. Her arbejdes der med det faglige niveau, læringsstile og personlig udvikling.

Unge, der er "måske uddannelsesparate" kan tilbydes undervisning på gymnasialt plan i samarbejde med Ungdomsskolerne og uddannelsesinstitutionerne. Undervisningen er placeret om eftermiddagen uden for den normale skoletid. I fagene matematik, dansk og engelsk undervises der i gymnasialt pensum med hjemmeopgaver, så de unge kan få en reel test af det faglige niveau i gymnasiet og en vurdering af den arbejdsindsats, der kræves.

Der har været gennemført tilsvarende forløb på Erhvervsuddannelserne som brobygningsforløb på 14 dage. Her er der udarbejdet et kompetencevurderingspapir for hver elev, der kan bruges målrettet i vejledningen og undervisningen i den resterende del af 9. eller 10. klasse. Udover de faglige kompetencer bliver de sociale og personlige kompetencer vurderet.

For at understøtte de unge, der ser ud til at være i særlig risiko for ikke at få en ungdomsuddannelse, bliver de tildelt en mentor. Støtten kan gives i overgangen til ungdomsuddannelse, på en praktikplads, på skolen eller hvor det skønnes at kunne forebygge, at eleven dropper ud.

Ikast-Brande **Håndholdt indsats** **og tæt samarbejde** **mellem aktører**

På grund af den lave andel af unge, som vurderes til at skulle

have særlige kvalificerende forløb, arbejder kommunen med en individuel og håndholdt indsats til den enkelte unge. Indsatserne er blandt andet: Produktionsskolen, virksomhedspraktik med uddannelsesperspektiv, højskoleophold, 11. klasse og Ungdomsskole.

Kommunen har gode erfaringer med et tæt samarbejde mellem aktørerne på området, og derfor kan der tilrettelægges fleksible forløb, som kombinerer forskellige tilbud.

København **Kompetencecenter** **afklarer de unges** **kompetencer**

UU har taget initiativ til et kompetencecenter placeret på en erhvervsuddannelse, som er med til at afklare de unges kompetencer både fagligt, personligt og socialt.

Udfordringen er at sikre relevante tilbud, som på en og samme tid møder de unge på deres faglige, sociale og personlige niveau, gør dem uddannelsesparate uden at marginalisere dem, og samtidig er økonomisk mulige.

Det sker ved, at samle en række forskellige tilbud og afklaringsforløb på erhvervsskolen. På den måde føler de unge sig som en del af et ordinært forløb på trods af, at afklaringsforløbene er individuelt tilrettelagte.

Der er mulighed for, at de unge testes fagligt i matematik og dansk, hvis de er uafklarede med deres faglige niveau. Ydermere bliver der arbejdet med de unges styrker, så der i et fællesskab mellem den unge og vejlederen kan opnås afklaring omkring, hvad den unge fremadrettet kan og vil. Nogle unge tilbydes brobygning eller praktik, hvor fokus kan være på emner som mødetid og initiativ – emner som der efterfølgende følges op på sammen med praktikstedet.

Odense **Udviklingsarbejde med** **fokus på tosprogede** **drengene**

Fastholdelseskaravanen²⁵ har sat fokus på tosprogede drenges lave gennemførelsesprocent og manglende tilknytning til uddannelsessystemet. På den baggrund er der i Odense indledt et udviklingsarbejde sammen med Ministeriet for Børn og Undervisning, ungdomsuddannelserne, ungdomsskolerne, jobcentret og produktions-skolen. Det går under navnet Uddannelsesnavet Odense, og formålet er at øge indsatsen overfor målgruppen.

I praksis har samarbejdet betydet, at 110 medarbejdere fra institutioner, som arbejder i ugefeltet, får et todages kompetenceudviklingskursus udviklet af psykolog Marianne Schøler Lind og professor Jan Tønnesvang. Derudover er 20 medarbejdere fra UU, ungdomsskolerne, produktions-skolen og jobcentret udnævnt til frontmedarbejdere. Disse medarbejdere skal udvikle og gennemføre intensive vejlednings- og læringsforløb for cirka 60 unge, som ikke er parate til uddannelse eller unge, som er frafaldet en ungdomsuddannelse. Alle aktiviteter gennemføres i perioden 24. november 2011 til primo maj 2012.

I skoleåret 2012-2013 udbydes fire, 20/20-klasser²⁶ i et samarbejde mellem Korsløkke- og Rising Ungdomsskoler samt ungdomsuddannelsesinstitutionerne Kold College, Syddansk Erhvervsskole (SDE) og Tietgen HG. I indeværende skoleår er der etableret to 20/20-forløb med cirka 40 elever i alt.

I samarbejde med VUC er der etableret et 13-ugers afklaringsforløb målrettet unge, som har brug for et intensivt fagligt forløb forud for deres uddannelse.

Unge der drømmer om optagelse på en af de gymnasiale uddannelser, men som trænger til et fagligt

løft, tilbydes enkeltfag efter 10. klasse. Derudover tænkes produktionsskoler, efterskoler, højskoler og lignende anvendt til kortere og længerevarende opkvalificeringsforløb.

Næstved

Inspirationskatalog over eksisterende og mulige tilbud

UU har i samarbejde med 10. klasse, ungdomsuddannelserne, Produktionsskolen, jobcentret, ungdomsskolen, PPR, Videncenter for Specialpædagogik og Næstved Sprog- og integrationscenter udarbejdet en oversigt over tilbud og ideer til de 15-17-årige, der ikke umiddelbart er uddannelsesparate.

De beskrevne tilbud er en blanding af eksisterende tilbud, nye muligheder samt ideer til nye tilbud. Inspirationskataloget er på ingen måde udtømmende, men skal netop ses som inspiration til en fortsat udvikling af tilbud og metoder på området.

Herudover er der i samarbejde med alle uddannelsesinstitutionerne blevet udarbejdet en oversigt over de initiativer, der kan hjælpe de unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Dette overblik skal formidles til alle relevante aktører.

I foråret 2012 bliver ungeindsatsen drøftet på et temamøde mellem Børneudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget. Erfaringerne fra KL-projektet vil danne grundlag for drøftelserne.

Slagelse

Alternative tilbud på Ungdomsskolen

Der er udviklet en række tilbud til mange forskellige ungemålgrupper, herunder to tilbud til folkeskole-

elever på Ungdomsskolen, nemlig Eventen og Skiftespor²⁷. De elever, der kan have gavn af Ungdomsskolens alternative tilbud, er elever, der af forskellige årsager får alt for lidt ud af det almindelige folkeskoletilbud. Det er eksempelvis elever, der er skoletrætte, som pjækker, er bogligt svage, urolige eller for indadvendte.

Skoledagen er anderledes i disse tilbud. Den er ikke lektionsdelt, og der arbejdes ofte med projekter, der indeholder elementer fra flere fag. Skolefagene, som (om muligt) afsluttes med folkeskolens afgangseksamen, omfatter dansk, matematik, engelsk og hjemkundskab, og der undervises i idræt, svømning, værkstedsfag, kreative fag og naturfag i et varierende timetal.

Derudover tilbyder Ungdomsskolen intensive læsekurser for blandt andet HHX/HTX elever, hvilket er meget populært blandt de unge. Erfaringen er, at kurserne skal være korte, idet de unge åbenbart ikke ønsker at tilmelde sig en hel sæson på en ungdomsskole.

For en del unge over 18 år er der behov for at arbejde anderledes fokuseret og målrettet i forhold til at udvikle dem fagligt, personligt, socialt og helbredsmæssigt.

I marts 2010 afholdt jobcenteret en workshop, hvor der blev givet input til uddannelsesinstitutionerne omkring jobcentrets behov for uddannelsesforløb. Jobcentret oplyste her om relevante målgrupper for uddannelsessamarbejdet. Efterfølgende stillede uddannelsesinstitutionerne skarpt på netop de spidskompetencer, som de ønsker at bringe med ind i nye tilbud til jobcentret.

Desuden arbejdes der konkret med virksomhedspraktikker, hvor der er indarbejdet læringsmoduler, så det er muligt for den unge at optjene point for beståede læringsmoduler. Samarbejdet mellem jobcenter, virksomheder og uddannelsesinstitutioner skal være med til at sikre, at flere unge

får mulighed for at påbegynde en uddannelse, og at de eventuelt får mulighed for merit på en uddannelse.

Thisted

Individuelle forløb til alle

I praksis har det vist sig, at meget få unge vurderes ikke-uddannelsesparate. Derfor laves der udelukkende individuelle forløb, som er målrettet den enkelte unge. Styrken i arbejdet er, at der er et tæt samarbejde mellem de mange parter, der har aktier i indsatsen overfor de unge.

Nogle unge over 18 år har brug for en særlig indsats for at afklare uddannelsesvalget. Det er den gruppe af unge, der har afbrudt et eller flere uddannelsesforløb i forvejen, ligesom det kan være unge, der ikke er kommet i gang med en ungdomsuddannelse, og som er meget uafklarede i forhold til valg af uddannelse. Denne gruppe af unge tilbydes tre ugers afklaringsforløb, som Erhvervsuddannelsen (EUC), Voksenuddannelsescentret (VUC) og Social- og Sundhedsskolen (SOSU-skolen) sammen står for. Erfaringerne med forløbet er gode. Efter de tre ugers afklaringsforløb får de unge et uddannelsespålæg om, at eventuel forberedende undervisning eller praktik skal relatere til en ønsket kommende uddannelse.

Tårnby

Allerede etablerede tilbud benyttes

Hidtil er der kun anvendt allerede kendte tilbud til de unge. Der er i mindre udstrækning benyttet kompetenceafklarende forløb på erhvervsskolerne. Disse forløb blev udviklet i et fællesskab mellem erhvervsskolerne og UU-centrene i

området. Det ser ud til, at elever fra 9. klasse der ikke umiddelbart har været parate til at påbegynde en ungdomsuddannelse, har benyttet sig af tilbuddet om 10. klasse. Derfor forventes et yderligere behov for kvalificerende forløb til næste år for de unge, der ikke er blevet uddannelsesparate efter 10. klasse.

Den pulje penge, der blev afsat til opkvalificering af ikke-uddannelsesparate unge, har ikke været taget i brug, men vil formentlig være nødvendig i det kommende år.

Vejen

Afklaring via Pitstop

I slutningen af marts 2011 blev der etableret et forløb over ti uger med titlen Pitstop. Forløbet var målrettet den gruppe unge, der ikke umiddelbart havde glæde af de almindelige tilbud. Organisatorisk var tilbuddet placeret på produktionsskolen, hvor eleverne var indskrevet og fulgte dagligdagen. Dog var en ugentlig dag helliget projekter med temaer som personlig økonomi, samarbejde, fremtidsplanlægning og kompetenceafklaring. Desuden fik eleverne en forstærket vejledningsindsats i samarbejde med UU.

UU fandt 11 unge i målgruppen, og produktionsskolen bidrog med en elev fra egne rækker. Deltaernes evaluering af forløbet var altovervejende positiv. Ligeledes havde både UU og produktionsskolen gode erfaringer med forløbet.

Efter endt forløb påbegyndte to deltagere på HF i august, og samtidig påbegyndte to en EUD. To deltagere er startet i EGU, en har fået arbejde og aftjener værnepligt fra februar 2012, mens fire fortsat er på produktionsskolen, og en er fraflyttet kommunen.

Et nyt forløb blev opslået med start 1. september. Tilbuddet blev også sendt til UU i omkringliggende

kommuner, men der kom ingen tilmeldinger udefra. Produktions-skolen gennemførte forløbet som et tilbud til en række nystartede elever.

Desuden er der i sidste kvartal af 2011 etableret et kompetenceforløb i ungdomsskoleregion, kaldet Projektet. Der har ikke været nok unge, der er erklæret ikke-uddannelsesparate, til at et større tilbud har kunnet etableres. Derfor bliver de unge behandlet individuelt. De tilbydes supplerende basisfag samt relevante kurser og praktikker. Projektet er så nyt, at det ikke er muligt at vurdere effekter.

Aabenraa

Gode erfaringer med virksomhedspraktik

Der er gode erfaringer med virksomhedspraktik for de 15-17-årige baseret på et samarbejde mellem medarbejdere fra henholdsvis UU og jobcentret. De unge modnes, holdes i gang og bliver betydeligt mere afklarede og motiverede for deres uddannelse gennem praktikken. Virksomhedspraktikken har kørt som et pilotprojekt frem til sommeren 2011 og er nu implementeret som et fast tilbud.

Fra maj 2011 og frem til sommeren 2012 er der iværksat forsøg med et netværksbaseret virksomhedscenter (kaldet Virksomhedspraktikcentret) for de 15-17-årige²⁸.

I efteråret har der på den lokale handelsskole været et forsøg med et særligt tilrettelagt skoleforløb for ikke-uddannelsesparate (kaldet Uddannelsesklassen). Forløbet var tænkt som et supplement til de eksisterende tilbud om produktionsskole, virksomhedspraktik med mere, og det indeholdt fælles undervisning i emner som psykologi, sundhed, kreative opgaver, samfundsforståelse, virksomhedsbesøg, vejledning samt en ugentlig praktikdag.

16 unge har været tilknyttet Uddannelsesklassen, og erfaringerne

viser, at et tilbud i en skoleramme ikke var det rigtige for denne gruppe – blandt andet fordi de viste sig at være mere skoletrætte end forventet. Til gengæld synes praktikken at være det afgørende element i de tilfælde, hvor forløbet rent faktisk lykkedes. En anden erfaring er, at målgruppen har behov for en meget tæt opfølgning, som rækker ind i privatsfæren.

Erfaringerne fra Uddannelsesklassen indgår sammen med erfaringerne fra virksomhedspraktikken og virksomhedspraktikcentret i arbejdet med at lave en samlet revision af tilbuddene til ikke-uddannelsesparate.

Her kan du finde yderligere information:

21. EUD: Erhvervsuddannelse

22. SOSU: Social- og sundhedsuddannelserne

23. Læs om Haderslev Kommunes Springbræt [her](#)

24. PPR: Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning.

25. Læs om Fastholdelseskaravanen [her](#)

26. 20/20-forløb er 10 klasse organiseret med 20 uger i kommunen og 20 uger på en erhvervsskole.

27. Læs mere om projekterne Eventen og Skiftesporret [her](#)

28. Læs mere under afsnittet "De 24 bedste"

04

Vejledning på overgangen til ungdomsuddannelserne

Overgangen fra at være folkeskoleelev til at gå på en ungdomsuddannelse giver både inspiration og udfordringer. Nye lærere og klassekammerater, andre undervisningsformer og højere faglige krav er blandt de faktorer, som kræver, at eleverne er gode til at omstille sig. Overgangen er en sårbar fase for mange unge. I ungepakke 2 sættes der fokus på udfordringen gennem forskellige vejledningsmæssige tiltag på overgangen til en ungdomsuddannelse.

I dette afsnit peger flere kommuner på, at mentorordninger er et vigtigt led i arbejdet med at lette overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Ordningerne er forskelligt indrettede fra kommune til kommune. I Odense er det UU-centret, der i tæt samarbejde med grundskolerne vurderer, hvem der har brug for en mentor, og her er mentorfunktionen tænkt bredt. Eksempelvis kan mentoren hjælpe med hverdagens små gøremål såsom at møde til tiden og holde styr på aftaler, men også med vejledning omkring uddannelser. På Bornholm er Campus Bornholm,

jobcentret og UU gået sammen om en fælles mentorordning. Slagelse kommune har indrettet en frivillig mentorordning, hvor de frivillige mentorer støtter unge i forbindelse med fastholdelse eller påbegyndelse af uddannelse. I Tårnby peger man på, at en mentor i overgangen fra 9. eller 10. klasse til ungdomsuddannelse har betydet, at et øget antal tosprogede i kommunen får en ungdomsuddannelse.

I Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk styrkes overgangen fra grundskolen blandt andet ved, at den kendte vejleder følger de frafaldstruede unge over på ungdomsuddannelsen. Det betyder, at vejlederen kan være med til at sikre, at den modtagende ungdomsuddannelse kender den enkelte unges problemstillinger.

I København er der meget fokus på overgangen til erhvervsuddannelserne. Her er en UU-vejleder og en sagsbehandler fra jobcentret placeret på erhvervsskolen og er dermed det konkrete udtryk for samarbejdet i overgangen mellem kommune og ungdomsuddannelse.

Henvisninger er markeret med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Fælles mentorordning

I et samarbejde mellem UU og VUC er der gennemført et mentorudviklingsprojekt med støtte fra EU's Socialfond. Projektet varede to år og blev afsluttet sommeren 2011.

I forbindelse med afslutningen af mentorprojektet er der indgået en samarbejdsaftale om en fælles økonomisk pulje til mentorforløb med Campus Bornholm, jobcentret samt UU-Bornholm. UU-Bornholm skal stå for driften af projektet.

Fredensborg og Helsingør

Ungdomsuddannelse skal kende elevens udfordringer

For unge med særlige behov arrangerer UU-vejlederen et over-

gangsmøde med ungdomsuddannelsen inden sommerferien. Det kan dreje sig om elever, der:

- er uddannelsesparate, men som har brug for lidt eller nogen støtte
- har en støtte-kontaktperson
- har gået i specialklasse, men som er vurderet uddannelsesparate
- har gennemført dele af eller en hel EGU
- har fået tildelt en overgangsmentor

Det er vigtigt, at elevens vanskeligheder og udfordringer er beskrevet i uddannelsesplanen. Forarbejdet og en god dialog med den unge og forældrene er afgørende for en god overlevering. Forældre og ung skal være indforstået med, at det er til elevens bedste, at udfordringerne er beskrevet, så den søgte uddannelsesinstitution har mulighed for at yde den bedst mulige hjælp under uddannelsen.

Hvis det alligevel ikke lykkes for den unge at komme godt i gang, er det vigtigt med en hurtig kontakt til UU-vejlederen. Der er stadig fokus på at styrke samarbejdet med de enkelte institutioner,

så kontakten etableres allerede, når risiko for frafald er til stede.

Frederikshavn

Mere rummelige erhvervsuddannelser

De omkringliggende erhvervsuddannelser er blevet meget rummelige. De opsamler således elever, som er lige på kanten af at være uddannelsesparate. Disse elever er i ordinære forløb på op til 60 uger.

For erhvervsuddannelserne betyder det, at de har været og er nødt til at ændre på den pædagogiske praksis, så de kan imødekomme de unges behov. For kommunen er resultatet, at der er meget få unge tilbage, som den skal forholde sig til. Unge, som ikke er klar til forløbet på erhvervsuddannelserne, begynder typisk på produktions-skolen.

De få, der er tilbage, har så svære personlige og sociale problemstillinger, at der skal iværksættes en

individuel tværgående indsats, hvor uddannelse har noget længere udsigter.

I et samarbejde med Hjørring Kommune arbejdes der på at få et samlet overblik over hvilke støttemuligheder, man har fra kommunen, Uddannelsesinstitutionerne og UU's side til at støtte de unge på vej ind på uddannelse og i at kunne gennemføre uddannelse. Herunder også hvordan man kan samarbejde om at sikre, at alle de unge der har behov for hjælp, får den, når det er hensigtsmæssigt.

Endelig er der sat gang i etablering af et frivilligt netværksmentorkorps, som forventes at blive en positiv hjælp i arbejdet om at støtte de unge bedst muligt.

Gribskov

Mere professionaliseret fokus på overgangen til ungdomsuddannelserne

Der er i det nuværende UU-center Midt Nord et tilbud om overgangsmentorer i forbindelse med uddannelsesstart, men det bliver ikke benyttet så flittigt i den nuværende ordning.

I 2011 er der etableret en proces og skabelon for afrapportering af de resultater, der går på tværs af uddannelsesområderne. Formålet er blandt andet en bedre styring og bedre formidling af resultater. Et målepunkt til grundskolerne kan for eksempel være at give tilbagemelding på afgangselevernes uddannelsesstatus tre og fem år efter afgang fra grundskolen.

Endelig er der en ny skolestruktur under implementering. Et af resultaterne af den nye skolestruktur er større overbygningsskoler, som vil give mulighed for en mere struktureret og professionaliseret tilgang til grundskolernes og UU-centrets arbejde i overgangen til ungdoms-

uddannelserne. Med afsæt i Ungepakkerne er det besluttet at etablere et lokalt UU-center per 1. august 2012. Overgangen til ungdomsuddannelser vil være et fokus i 2012.

Haderslev

Koordineret indsats til gavn for de unge

En koordineret indsats har været gavnlig for de unge. Der er øget fokus på overdragelse, så de unge får den bedst mulige start på ungdomsuddannelserne.

Overdragelsesmøder, mentorindsats og kvalificering af uddannelsesplanen har betydet, at færre falder fra inden start eller umiddelbart efter start på ungdomsuddannelsen.

De mange samarbejdsrelationer med de forskellige ungdomsuddannelsesinstitutioner og UU har givet et godt kendskab til hinanden, og det har betydet en hurtigere indsats, når der er opstået problemer med den unges fastholdelse på ungdomsuddannelsen.

Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk

Vejleder følger de frafaldstruede i overgangen

Overgangen fra grundskolen styrkes ved, at den kendte vejleder følger de frafaldstruede unge over på ungdomsuddannelsen. Her er uddannelsesplanen et vigtigt dokument, der beskriver nogle detaljer om den enkelte unge, som er vigtige at tage højde for, så den unge kan fastholdes og gennemføre uddannelsen. Det er en vigtig opgave for vejlederen at sikre, at den modtagende

ungdomsuddannelse kender de unges konkrete problemstillinger, og at for eksempel SPS-støtte²⁹ søges i god tid.

De unge bliver introduceret til de gymnasiale og erhvervsrettede uddannelser gennem udskolingsaktiviteter, fx intro- og brobygningskurser. Allerede temaugen i 8. klasse, hvor der er temabesøg på uddannelserne, forbereder eleverne på arbejdet med uddannelsesplanen.

Nydanske elever bliver sammen med deres familie inviteret til fyraftensmøde med rundvisning på erhvervsskolen, praktisk arbejde i værkstederne og afslutningsvis information om erhvervsuddannelserne og mulighederne for støtte- og hjælpeforanstaltninger. Særligt for elever i 10. klasse er der mulighed for udvidede brobygningsforløb, og specielt er der fokus på indsatsen overfor specialklasseelever.

Mentorordninger bruges for at lette overgangen. Dels har ungdomsuddannelserne egne mentorer, og UU, jobcentrene og familieafdelingen har også mulighed for at støtte den unge her.

Der er udarbejdet et aktørkatalog, som beskriver alle de kommunale tiltag, der eksisterer. Det er vigtigt at sørge for, at alle sagsbehandlere i systemet kender disse tiltag.

Ikast-Brande

Rundbordssamtaler hjælper de unge

Når eleverne i 10. klasse har valgt en ungdomsuddannelse, arbejdes der med deres studieparathed, så de får opbygget de studiekompetencer, den valgte uddannelse kræver.

Der afholdes rundbordssamtaler med de unge, der ikke umiddelbart forventes at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse uden

støtte. Her deltager UU-vejlederen og vejlederen fra den pågældende uddannelsesinstitution sammen med den unge og dennes forældre, og sammen ser de på, hvad der kan gøres for at støtte den unge i at gennemføre ungdomsuddannelsen.

Endelig er der gennem "garantiskolesamarbejdet" fokus på fastholdelse af den unge i uddannelsen. Hvis ikke det er muligt at fastholde den unge, bliver fokus rettet mod udarbejdelse af en ny uddannelsesplan, så den unge ikke oplever passive perioder, men fortsætter i et kontinuerligt uddannelsesforløb.

København

UU-vejleder og sagsbehandler på erhvervsuddannelserne

For at sikre en bedre overgang til ungdomsuddannelserne er der på nogle erhvervsuddannelser i kommunen både en UU-vejleder og en sagsbehandler fra jobcentret til stede minimum en gang om ugen.

Når en ung møder op på erhvervsuddannelsen for at tilmelde sig et grundforløb, er det UU-vejlederen, som sammen med den unge udarbejder eller reviderer uddannelsesplanen. Målet er at skabe refleksion hos den unge om, hvorfor han eller hun ønsker at starte på det pågældende grundforløb. En del unge møder op, fordi de tror, at græsset er grønnere på den anden side, og de gerne vil droppe deres igangværende aktivitet til fordel for et grundforløb. Efter en snak med UU-vejlederen om motivationen for at starte, er der en del unge, der ender med at færdiggøre deres allerede igangværende forløb.

Sagsbehandleren hjælper primært de unge, der er gået i gang med et grundforløb, men som ønsker tilknytning til arbejdsmarkedet

i stedet for uddannelse for en periode.

En synlig UU-vejleder og en synlig sagsbehandler fra jobcentret på erhvervsuddannelserne har skabt en mulighed for at arbejde på tværs af instanser. Derved opstår der samarbejde og videndeling samtidig med, at de faste studievejledere på erhvervsuddannelserne får mulighed for faglige input om andre typer uddannelser end dem, den pågældende erhvervsuddannelse udbyder.

Næstved

Styrket samarbejde og videndeling på tværs

Næstved Uddannelsesråd og UTA-netværket³⁰ sikrer et tæt samarbejde mellem alle uddannelsesinstitutionerne i kommunen. Arbejdet med at implementere Ungepakkerne har yderligere styrket samarbejdet mellem skoleafdelingen, UU og ungdomsuddannelserne. Der samarbejdes om de lovpligtige brobygninger og introkurser, men også om at finde nye veje til at motivere de unge til uddannelse. Desuden er der et fælles fokus på, hvordan unge kan fastholdes i uddannelse og motiveres til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der er blandt andet et fælles projekt om åben psykologbetjening på ungdomsuddannelserne. Det betyder, at den unge selv kan henvende sig direkte til en psykolog på sin uddannelsesinstitution og få hurtig hjælp.

Alle parter har fokus på at udvikle samarbejdet. Der afholdes hvert år møder mellem folkeskolens skoleleder og klasselærere, UU samt ungdomsuddannelserne. Der er udarbejdet et årshjul for aktiviteterne:

- Brobygningsmøder mellem udskolingslærere og ungdomsuddannelserne
- Uddannelsesernes dag – Fremtidens Fristelser (alle 9. og 10. kl. elever)

- Uddannelsesaften (elever og forældre)
- Intromøder på ungdomsuddannelserne (elever og forældre)
- Årsmøde (Skoleledere, UU, Ungdomsuddannelserne og skoleafdelingen)
- 6. klassernes erhvervsukoledag (elever og lærere)

Da det er lærerne i udskoling, der har den daglige tætte kontakt med eleverne, er det vigtigt, at de har kendskab til ungdomsuddannelserne og til de krav, der stilles, samt til de støttemuligheder, der findes på de enkelte uddannelser. Det betyder nemlig, at lærerne kan råde og vejlede eleverne til den rigtige uddannelse i samarbejde med UU.

Odense

Mentorordning letter overgangen

En mentorordning skal lette overgangen fra grundskole og produktionsskole til ungdomsuddannelse for de unge, der med et lille ekstra skub og en udvidet opmærksomhed fra en voksen vurderes at kunne fastholdes og ikke mindst gennemføre den valgte ungdomsuddannelse.

Mentoren er behjælpelig med hverdagens almindelige gøremål og er den, der kan hjælpe den unge med at få struktur på en ofte forvirret hverdag. Mentoren kan eksempelvis tale med den unge om småproblemer på uddannelsesstedet, hjælpe den unge med at møde til tiden, afhjælpe transportproblemer, holde styr på aftaler og så videre. Mentoren, som også er vejleder og dermed har stort kendskab til uddannelsessektoren, kan desuden være behjælpelig med vejledning og råd om de enkelte uddannelsers form og indhold.

I skoleåret 2010-11 tildelte UU i et nært samarbejde med grundskolerne en mentor til 112 elever.

Mentorordningen er målrettet elever fra grundskolens 9. og 10. klasse i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. En kontrolmåling per 1. november 2010 viste, at 85 % af eleverne var fastholdt i uddannelse. UU prioriterer fortsat denne indsats, og i indeværende skoleår 2011-12 har 90 elever fået tildelt en mentor.

Slagelse

Forskellige tilbud i overgangene

Via samarbejdet mellem kommunen, UU og de mange lokale uddannelsesinstitutioner er der de sidste tre år udviklet en række samarbejdsfora, der kan være med til at sikre, at de unge får en sikker overgang. Der er udviklet forskellige tilbud i selve overgangene, for eksempel fra produktionsskole til erhvervsuddannelse, hvor produktionsskoleeleverne er i fem ugers forløb i EUD-klasser.

Der er opbygget et korps af frivillige mentorer, der støtter de unge i forbindelse med fastholdelse eller påbegyndelse af uddannelse. Der er ligeledes udviklet en række fastholdelsestilbud på uddannelsesinstitutionerne og i samarbejde med kommunen; blandt andet et tilbud om psykologsamtaler, lektiecafe, økonomi- og boligrådgivning med mere. Derudover er kommunen gået med i et dialogforum på erhvervsuddannelsen, hvor den rådgiver lærere og vejledere om hvilke tilbud i kommunen, der fokuserer på at fastholde de unge i uddannelse.

Der er indgået en brobygningsaftale for overgangen fra grundskolen til henholdsvis 10. klasse og ungdomsuddannelse. For alle unge i denne overgangsfase er der indgået aftaler om, hvad den afgivende skole og UU hver især skal sikre. Endvidere er der for unge med særlige problemstillinger indgået klare aftaler om, hvad den afgivende skole og PPR skal sikre af oplysninger til den nye uddan-

nelsesinstitution, så alle relevante oplysninger følger den unge.

Specielt i overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne har udfordringen omkring dataudveksling været stor. Forskellige IT-systemer har ikke kunnet spille sammen, men der har også været udfordringer i form af forskellige holdninger til 'need to know' og 'nice to know' omkring til de unges problemstillinger.

Den afgivende skole er gennem elevens skoleliv ansvarlig for koordinering af læring og social udvikling. Derfor bliver skolen den naturlige tovholder for brobygningsprocessen. Erfaringerne har vist, at ingen af de involverede parter kan løse opgaven alene. Det er derfor vigtigt at skabe grobund for et samarbejde mellem alle aktører med den unge som det naturlige centrum.

Thisted

Fælles tilgang til de unge

I forbindelse med implementeringen af Ungepakken har der været samarbejds møder mellem forvaltningen, UU og erhvervsuddannelserne om den særlige udfordring, der ligger i overgangen fra grundskolen. Der afholdes intro- og brobygningsforløb på mindre hold for elever i jobklasser og specialklasser, herunder afdelingerne for unge med diagnoser, fx ADHD og ASF. Forud for forløbene mødes lærerne for de to sidste kategorier med underviserne på ungdomsuddannelserne og forbereder dem på, hvad det er for elever, der kommer. Der deltager altid en lærer fra elevens klasse i hele forløbet.

Thisted, Jammerbugt og Morsø Kommune har fået socialfondsmidler til blandt andet at udvikle samarbejder mellem de forskellige parter på ungeområdet. Et af de vigtigste formål med projektet er at udvikle

et forpligtende samarbejde mellem de mange aktører. Desuden er det afgørende, at aktørerne får en fælles tilgang til unge, så de unge ikke oplever, at kommunikationen med dem og holdningen til dem er vidt forskellig afhængig af hvilken organisation eller institution, de har kontakt med. Denne fælles holdning og tilgang til de unge skal blandt andet opnås gennem et omfattende kompetenceløft af medarbejderne på området, hvor der vil blive undervist i en anerkende tilgang.

Tårnby

En bred vifte af vejledningsaktiviteter

Overgangen til ungdomsuddannelserne bygger på et tæt samarbejde mellem kommunen og ungdomsuddannelserne i området, hvor en bred vifte af vejledningsaktiviteter forbereder de unge på overgangen til videre uddannelse.

10. klassecentret har et udbygget samarbejde med erhvervsskolerne, men det er dog ikke lykkedes at få etableret 10. klasse efter 20/20-modellen i første omgang. For specialklasseeleverne er der oprettet særlige forløb på erhvervsskolerne for at lette eller i det hele taget muliggøre disse elevers overgang til ungdomsuddannelse.

Takket være kommunens deltagelse i Tosprogs Task Forcen³¹ er antallet af tosprogede, der tager en ungdomsuddannelse, øget igennem de sidste to år. En vigtig årsag er muligheden for at få en mentor i overgangen fra grundskole eller 10. klasse til ungdomsuddannelse.

Vejen

UU følger de unge tæt

Overgangen til ungdomsuddannelserne har været fulgt tæt. I forhold til gruppen af 15-17-årige har UU ydet et forbilledligt ar-

bejde ved at have særligt fokus på unge, der ikke er i gang med relevante uddannelsesrettede aktiviteter. Det har betydet, at der per 1. juli 2011 var tre, der ikke var i gang, og 19 som var i gang med midlertidige aktiviteter ud af i alt 1.886 elever.

Grundet en omstrukturering af UU-centret har det været vanskeligt at følge op på arbejdet sammen med uddannelsesinstitutionerne i området. Der vil komme øget fokus på området i begyndelsen af 2012.

gennem en kortlægning³² af, hvad der eksisterer af ordninger på hver enkel ungdomsuddannelse, på beskæftigelsesområdet, i regi af Børn & Familie og på UU-området.

Endvidere er der i en forsøgsperiode UU-vejledere til stede på erhvervsskolen, når nye hold begynder på uddannelserne. Formålet er at hjælpe eleverne, hvis de får brug for at vælge om, samt at støtte op ved manglende fremmøde. Ordningen kører foreløbig fra august 2011 frem til 2012, hvor der fokuseres på at videreudvikle samarbejdet.

Aabenraa

Velfungerende overdragelsesmøder

I foråret lavede UU i samarbejde med ungdomsuddannelserne en plan for overdragelsesmøder omkring udvalgte unge fra 9. og 10. klasse. Møderne blev sat til maj og juni med deltagelse af UU-vejleder og den unges kommende kontaktlærer – eller en anden repræsentant fra den modtagende skole, som kunne videreformidle oplysninger og aftaler internt.

Møderne tog udgangspunkt i den fulde uddannelsesplan og var bygget op omkring et skema, som sikrede, at man nåede omkring det væsentlige, og at resultaterne og aftalerne blev noteret ned sammen med kontaktoplysninger på UU-vejleder og kontaktlærer. Det udfyldte skema blev brugt som forside til den unges uddannelsesplan.

Erfaringerne fra overdragelsesmøderne er gode, og der er et udpræget ønske på skolerne og hos UU-vejlederne om, at flere uddannelsesplaner bliver overdraget på sådanne møder. Det er dog vigtigt, at der fra starten bliver overdraget til de rigtige kontaktlærere eller til studievejledere, der kommer tæt på eleverne.

Første skridt hen mod en koordinering af de forskellige mentor- og mentorlignende ordninger er taget

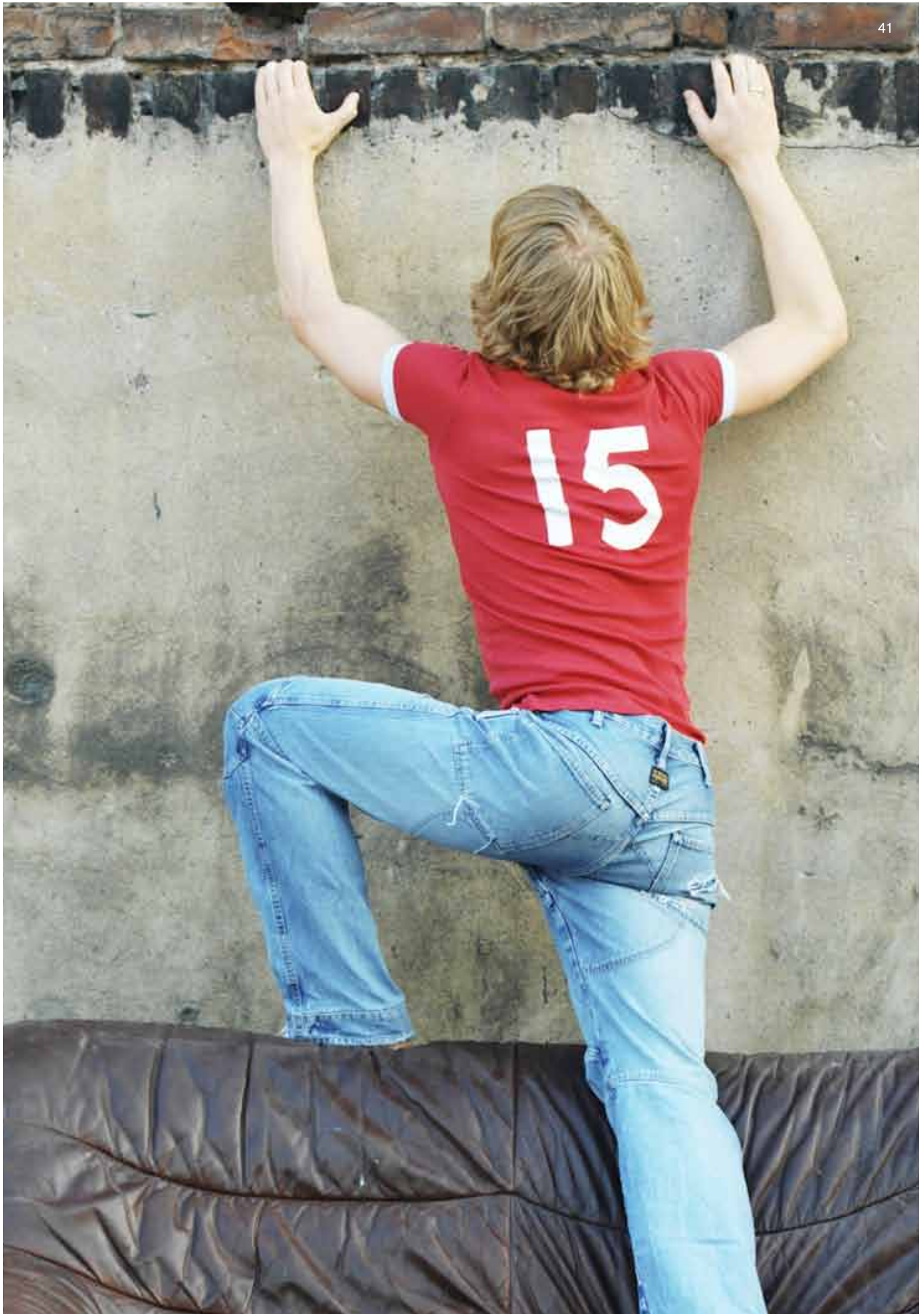
Her kan du finde yderligere information:

29. Specialpædagogisk støtte skal sikre, at elever og studerende med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan gennemføre en uddannelse på lige fod med andre. Læs mere [her](#)

30. Læs om samarbejdet [her](#)

31. Læs mere om Tosprogtaskforcen [her](#)

32. De forskellige ordninger og tilbud er at finde på hjemmesiden www.tilbudtilunge.dk Målgruppen for hjemmesiden er de professionelle fagfolk, der er i berøring med de unge: vejledere, sagsbehandlere, undervisere med flere.

05

Samarbejde mellem jobcenter og UU-center

En del af de unge som har problemer med at gennemføre en ungdomsuddannelse og finde et job, kommer både i kontakt med jobcentret og UU-centret. De to enheder har ikke fuldstændig overlappende målgrupper, da UU-centret skal sørge for vejledning til alle unge. Men der er overlap blandt unge uden uddannelse med ledighedsproblemer. De overlappende målgrupper skaber et behov for en sagskoordination og et samarbejde omkring de unge. Samarbejdet mellem UU-centre og jobcentre er gennem de senere år blevet mere udbygget³³. Med ungepakkerne er fokus på sammenhængen mellem vejledningspolitik og beskæftigelsespolitik blevet yderligere skærpet, hvilket afspejles af kommunerne i nærværende projekt.

Nogle kommuner beskriver, hvordan de har etableret tværgående ungeteams mellem UU-centret og jobcentret. Eksempelvis har

Frederikshavn etableret det Tværgående Ungeteam, der består af afdelingsledere fra familie-, skole-, social-, arbejdsmarkeds-, misbrugs- og psykiatriområdet samt UU. Teamet behandler enkeltsager, og søger helhedsorienterede løsninger.

I Gribskov er der etableret det Tværgående Lederteam Unge, der er sammensat af chefer, ledere og direktionsrepræsentanter på ungeområdet på tværs af de tre områder – Sundhed, Børn og Unge samt Arbejdsmarked.

I Ikast-Brande ligger UU og arbejdsmarkedsafdelingen samme sted, hvilket ifølge kommunen har styrket det uddannelsesrettede fokus i jobcentrets indsats. Også i Vejen er dørene fjernet mellem UU og jobcentret. Her har man oprettet Basen Vejen Ungecenter, hvor fire sagsbehandlere fra jobcentret sidder sammen med UU, Ungekontakten for de 14-18-årige, SSP-forebyggelse samt Ungeguiden. Formålet er dels at samle ungeindsatsen

et sted, men også at opbygge et mødested for de unge.

Aabenraa har siden 2009 haft en Ungeindsats, hvor UU-vejledere og sagsbehandlere på tværs af 18-års-grænsen er placeret på samme adresse og har formaliserede arbejdsgange for overlevering af unge. På den måde kan de forskellige aktører arbejde sammen om at gøre overgangen fra barn til voksen så let som muligt.

Et vigtigt led i opbygningen af samarbejdet er at udbygge den gensidige forståelse og respekt. Der kan være stor forskel på de rammer og vilkår, de forskellige aktører arbejder under, og samtidig kan der være forskel på arbejdskulturen i henholdsvis jobcentret og UU. Derfor er den gensidige dialog og forståelse vigtig, hvilket flere af kommunerne peger på.

Henvisninger er markeret med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Godt samarbejde om EGU

UU og jobcentret er organiseret i hver deres kommunale søjle, men der er et tæt samarbejde om opgaverne mellem ledelse og medarbejdere på tværs. Samarbejdet udvikles løbende, og der fokuseres på at sætte de unges perspektiv i centrum, så de unge oplever at få en god og sammenhængende vejledning og sagsbehandling.

Ungegruppen i jobcentret og UU-vejledningen vil have fælles træffetid på Campus Bornholm fra foråret 2012.

Fredensborg

Godt samarbejde i Jobhuset

På det praktiske niveau har samarbejdet mellem UU-centret og Center

for Job og Ydelse været organiseret omkring Jobhuset siden december 2010. Alle unge under 25 år med behov for aktivering bliver tilknyttet her. UU-vejlederne er på skift til stede i Jobhuset hver uge, og gennemfører såvel almen orientering om uddannelsesmuligheder samt efter aftale konkrete individuelle vejledningsforløb.

Løsningen er valgt, fordi det har været vanskeligt at lave en fast procedure for UU-vejledernes deltagelse i jobcentrets interne arbejdsgange. Den fælles ambition om, at UU-vejledningen skal indgå som en fast del af processen i forbindelse med et uddannelsespålæg, er således endnu ikke på plads.

På det overordnede niveau er forbindelsen mellem UU og Center for Job og Ydelse styrket som led i kommunens ungestrategi³⁴. Fra årsskiftet 2012 er kontakten den primære forbindelse mellem kommunen og det tværkommunale UU-center. Der er nu skabt entydige kommandoveje. De to kommuner, der er fælles om UU-Øresund (Fredensborg og Hel-

singør), vil i årene fremover styrke det samlede samarbejde omkring ungeindsatsen.

Frederikshavn

Udvikling af tværgående samarbejde

Jobcenter og UU har en aftale om at holde informationen omkring de unge, der melder sig ledige i Jobcentret, enkel. Det sikrer, at UU bedst muligt kan registrere, hvor de unge er, og samtidig betyder det, at UU-vejleder og jobkonsulent nemt kan trække på hinandens viden og dermed kan hjælpe den unge bedst muligt. Vejleder og konsulent opfordres til at byde ind, hvis de sidder med viden, der kan bidrage konstruktivt i det videre arbejde med at hjælpe den unge tættere på uddannelse og på sigt selvforsørgelse. Aftalen er medvirkende til, at vejledere og konsulenter bruger hinanden mere. Den tættere og mere kontinuerlige kontakt udvikler

hele tiden samarbejdet. Det har samtidig den fordel, at parterne kan se, hvad det giver mening at samarbejde om. Det giver større viden og forståelse for hinandens arbejdsramme. Der evalueres halvårligt.

Et Tværgående Ungeteam består af afdelingsledere fra familie-, skole-, social-, arbejdsmarkeds-, misbrugs- og psykiatriområdet samt UU har i en periode indbudt til sags gennemgang af enkelt sager. Sags gennemgangen har kastet lys på en række komplicerede sager, der kræver samarbejde på tværs. Ved evaluering har teamet peget på, at der er et dilemma i, at de fleste sager har været til behandling hos medarbejdere i én eller flere centre inden de bliver forelagt i det Tværgående Ungeteam. Det har således været en balancegang at tage sagerne op i et andet forum. Det har dog tydeliggjort komplicerede overgange samt de udfordringer, der er i forhold til at lave helhedsorienterede løsninger på tværs af centre. Der arbejdes på at finde den mest hensigtsmæssige form fremadrettet.

Gribskov

Bedre samarbejde på tværs af forvaltninger

Samarbejdet mellem jobcenter og UU har i løbet af 2011 undergået forandringer. Jobcentret er medio 2011 overgået fra privat regi til kommunalt, og det er besluttet at kommunen vil trække sig ud af det fælleskommunale samarbejde omkring UU Center Midt Nordsjælland og oprette sit eget UU-center.

I 2011 er der gennemført konkrete procesanalyser af unges vej gennem kommunen og UU – fra udskoling til voksenområdet. Denne detaljerede afdækning er sammen med andre initiativer grundlaget for at etablere det Tværgående Lederteam Unge. Lederteamet er sammensat af chefer, ledere og direktionsrepræsentanter på ungeområdet på tværs af de tre områder – Sundhed, Børn og Unge samt Arbejdsmarked. Det

er designet som det fælles tværgående lederteam, der med reference tilbage i de respektive basisområder koordinerer og driver den komplekse ungeindsats. Arbejdet i det Tværgående Lederteam Unge suppleres endvidere af blandt andet det tværgående projektarbejde Fælles borgere, det vil sige af koordineringen af indsatsen for borgere på tværs af sundhedsområdet, børne- og ungeområdet, jobcenter med videre.

Projektet har fokus på at nytænke og udvikle nye metoder til, hvordan kommunen kan samarbejde på tværs af forvaltninger og dermed skabe bedre afsæt for at yde en samlet indsats for borgere med flere problemstillinger.

Haderslev

Mere formaliseret samarbejde

Samarbejdet mellem jobcenter og UU har udviklet sig fra udelukkende at have fokus på det daglige, personbårne til også at have fokus på en mere overordnet målsætning for samarbejdet mellem UU og jobcenter.

Intentionerne om et øget og målrettet samarbejde har været højt prioriteret. Lokale omstruktureringer har dog været med til at øge udfordringerne. Målet er en mere formaliseret samarbejdsaftale, og alt i alt er der en oplevelse af, at samarbejdet er blevet bedre.

Helsingør

Tværfagligt samarbejde mellem jobcenter og UU

Samarbejdet mellem jobcentret og UU er udviklet siden 2006. Det er nok så meget sket på initiativ af engagerede medarbejdere, som mente, at der var et behov for et bedre samarbejde.

Der afholdes fælles ugentlige arrangementer, hvor nye modtagere af kontanthjælp under 25 år bliver indkaldt. Processen er indarbejdet som en del af jobcentrets interne procedurer. Arrangementerne finder sted i eksterne lokaler og altså hverken hos jobcentret eller UU. De består af 1-1,5 times gruppevejledning, som omfatter generel uddannelsesorientering og informationer om rettigheder og pligter som kontanthjælpsmodtager. Efter gruppevejledningen bliver der gennemført individuelle samtaler med alle fremmødte. Unge uden ungdomsuddannelse har en fælles samtale med både UU-vejlederen og jobcentermedarbejderen. Unge med en ungdomsuddannelse taler kun med en jobkonsulent. Den fælles samtale modvirker, at enkelte unge kan fristes til at fortælle én historie i UU og en anden i jobcentret. Ved den fælles samtale bliver der udarbejdet aftaler om det videre forløb, som så varetages af enten UU eller jobcentret.

Kommunen har ikke nogen selvstændig aktiveringsindsats, men betjener sig alene af andre aktører. Der er nu fokus på at få afklaret, hvordan uddannelsesperspektivet kan styrkes i aktiveringen.

Ishøj og Vallensbæk

Udvidet samarbejde mellem aktører

UU og jobcentret har en mangeårig tradition for at samarbejde. UU har faste ugentlige mødetider i jobcentret for arbejdsmarkedsparate unge, og der er aftalt faste procedurer for visitering og tilbagemelding. UU deltager i sagsoverdragelsesmøder med familiecentret og jobcentret i de sager, hvor unge overgår fra børnetil jobcentersag. UU inddrages efter behov i afklaringen af unge med problemer udover ledighed. For unge i aldersgruppen 15-17 år er det aftalt, at UU står for tovholderfunktionen, og at de henviser ikke-uddannelsesparate unge til jobcentret, hvis der er brug for et virksomheds-

rettet tilbud. Arbejdsgange er aftalt og nedfældet, og fremadrettet vil der blive udarbejdet en egentlig samarbejdsaftale.

Det er endvidere aftalt at udvide samarbejdet til også at omfatte øvrige aktører omkring de unge – herunder PPR, SSP samt ungdomsuddannelserne.

UU og jobcentret har stor erfaring med at køre fælles udviklingsprojekter – heraf flere i regi af Det Lokale Beskæftigelsesråd. Senest er UU og de tre tilhørende jobcentre – Brøndby, Hvidovre og Vallensbæk/Ishøj – gået sammen med TEC Hvidovre om udvikling af procedurer, der skal kvalificere samarbejdet om at få flere unge mænd i uddannelse.

Ikast-Brande **UU placeret i arbejds-** **markedsafdelingen** **giver bedre samarbejde**

UU har siden etableringen i august 2011 været en del af arbejdsmarkedsafdelingen. UU er fysisk placeret sammen med jobcentret, og det har betydet et øget samarbejde og bedre koordinering omkring de unge, som udgør en fælles målgruppe. Blandt andet har det styrket det uddannelsesrettede fokus i jobcentrets indsats, ligesom det har bidraget til, at arbejdsgangene omkring de unge er gjort mere smidige og hensigtsmæssige.

Alle unge under 25 år, der henvender sig for at ansøge om kontanthjælp, og som ikke har en kompetencegivende uddannelse, tilbydes en samtale med en UU-vejleder. UU-vejlederen er til stede i hele jobcentrets åbningstid.

UU's placering i arbejdsmarkedsafdelingen sikrer, at opgaven med at etablere virksomhedspraktik med uddannelsesperspektiv til de 15-17-årige, der ikke er i gang med ordinær uddannelse, løses i tæt samarbejde med jobcentrets

konsulenter. Resultatet er et bedre og hurtigere match mellem den unge og virksomheden.

København **Samarbejde** **mellem jobcenter og** **UU omkring virksom-** **hedspraktik**

I forbindelse med samarbejdsprojektet (ulønnet) Virksomhedspraktik for de 15-17-årige har Jobcenter Skelbækgade og UU-København etableret en konkret samarbejdsstruktur, hvor den unge indgår som tredje part. Ugentligt samles en gruppe af unge til et dialogbaseret informationsmøde, hvor emnerne blandt andet er erfaringer med arbejdslivet, virksomhedspraktikønsker, forventningsafstemning mellem unge, UU, jobcenter og virksomheder. Derudover produceres en videopræsentation i samarbejde med gruppen. Slutproduktet er en form for mundtlig ansøgning – et videoklip på cirka et minut, hvor de unge præsenterer sig selv.

Der er fire hovederfaringer fra projektet. En vigtig pointe er, at den manglende ydelse gør det svært at motivere de unge. En ydelse har vist sig at bære en stor motivationsfaktor for et succesfuldt virksomhedspraktikforløb, og den afgør, om et forløb overhovedet bliver aktuelt for den unge. Der er en tendens til, at unge ellers vælger produktionsskolen, da de ved, at det giver en ydelse.

En anden vigtig erfaring er, at sagsbehandlingen skal være kort. Fra den unge ønsker en virksomhedspraktik til, at vedkommende reelt står ude på en praktikplads, skal der maksimalt gå to til tre uger. Jo længere sagsbehandlingstid, desto større sandsynlighed er der for, at den unge mister motivationen.

En tredje pointe er, at gruppedynamikken er vigtig – altså at det har

en betydning, at de unge møder andre unge i en lignende situation, som fortæller om deres erfaringer før, under og efter praktikken.

Sidst, men ikke mindst, har erfaringerne vist, at samarbejdet på tværs af jobcenter og UU har bidraget til nye perspektiver i forhold til håndtering og forståelse af målgruppen, organisationernes kultur og snitflader.

Næstved **Faste møder sikrer** **samarbejdet**

For at styrke det konkrete samarbejde mellem jobcentret og UU-vejledningen, afholder Jobcentret og UU møde cirka hver anden måned. Jobcentret huser Unge-teamet og Jobbutikken. Formålet med møderne er at sikre et godt samarbejde og øge kendskabet til hinandens arbejdsopgaver. Der er tilknyttet en virksomhedskonsulent til samarbejdet.

I forhold til at koordinere indsatsen over for de 15-17-årige har jobcentret og UU i samarbejde udarbejdet en arbejdsgang med fokus på, hvem der gør hvad og hvornår i forbindelse med etableringen af henholdsvis virksomhedspraktik og brug af mentor.

Unge over 18 år der henvender sig i jobcentret for at søge om kontanthjælp, og som ikke har en ungdomsuddannelse, vil blive sendt direkte videre til UU for at få afklaret uddannelsesmulighederne.

Odense **Der støttes op om de** **unge på flere niveauer**

Udgangspunktet for samarbejdet mellem UU og jobcentret har været hensynet til den unge. Med involvering af såvel sagsbehandlere fra jobcentret som vejledere fra

UU har det været muligt at støtte op om de unge på flere niveauer. Der er ligeledes lagt vægt på, at indsatsen skal udføres så tæt på de unge som muligt, og derfor er medarbejderne eksempelvis fysisk placeret på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Projektet Fokuseret Indsats er et samarbejde primært mellem jobcentret og UU, men derudover er der et tæt samarbejde med en række ungdomsuddannelsesinstitutioner. Projektet har fokus på at reducere tilgangen til kontanthjælp fra gruppen af 15-17-årige, at mindske frafaldet på ungdomsuddannelserne, at reducere antallet af længerevarende kontanthjælpsforløb samt at fastholde udfaldstruede unge i uddannelse. Det ser ud til, at indsatsen har en positiv effekt, idet en stor procentdel af de unge bliver fastholdt, også over tid.

Samarbejdet mellem UU og jobcentret har givet anledning til refleksion og blotlagt nye farbare veje. Der er etableret arbejdsgrupper, som arbejder med praktikpladsproblematikker, anvendelse af uddannelsespålæg samt indsatser for psykisk sårbare unge. Samarbejdet har givet nogle erfaringer, som vil blive inddraget i det fremadrettede samarbejde.

Projektet "Vend i Døren" har til formål at mindske antallet af unge, som via visitationen fortsætter på kontanthjælp. Der er etableret en kobling mellem indsatsen i visitationen og et 13 ugers SU-berettiget tilbud hos VUC, som kan modtage de unge, der har brug for almenfaglig udvikling og en uddannelsesmæssig afklaring, inden de kan starte på en egentlig ungdomsuddannelse.

På baggrund af en samkøring af registreringer foretaget af UU-medarbejderne i Vend i døren og jobcentrets registrering af kontanthjælpsmodtagere kan det konstateres, at cirka 60 % af de unge, som taler med en UU-vejleder i visitationen, vendes i døren og bevæger sig mod uddannelse i stedet for kontanthjælp. Endvidere

fastholdes en del af de unge, som starter i uddannelse.

Slagelse Samarbejde om fælles snitflader

UU har en række opgaver, som har snitflader til jobcentrets ungeindsats. Dels har UU og jobcentret sammenfaldende målgrupper blandt de unge ledige, dels er der en række indholdsmæssige overlap i indsatsen.

Der samarbejdes om snitfladerne: Videndeling, egnethed (til uddannelse), målrettede forløb samt opfølgning og fastholdelse. Der er udarbejdet en oversigt over formål, målgrupper, opgaver og ansvar for henholdsvis jobcenter og UU, herunder definition af målgrupper samt hvilke fysiske placeringer der arbejdes ud fra, på hvilke tider.

I forbindelse med det opsøgende arbejde i Slagelse Nordby er der skabt et fast samarbejde mellem UU og jobcentrets Jobenhed, der er fysisk placeret i området. Tilbuddet tænkes udvidet til andre udsatte boligområder i kommunen.

Der er indgået en konkret aftale mellem jobcentret og UU omkring vejledning af de 18-19-årige unge, der henvises fra Jobintro med uddannelsespålæg. Uddannelsespålægget angiver ikke en uddannelsesretning, derfor er det vigtigt at have UU-vejledere til at opstille realistiske uddannelsesmuligheder for den enkelte unge. Det følges derefter op med et kort afklaringsforløb i jobcenterregi.

Thisted De professionelle mødes omkring de unge

Jobcentret og UU er organisatorisk placeret i to forskellige

forvaltninger. Men de to enheder har adresse i samme bygningskompleks. Den organisatoriske placering har vist sig ikke at være en hindring for et tæt og konstruktivt samarbejde. Viljen til samarbejde, erkendelsen af at ingen kan gøre det alene, og holdningen til at det er den unge, der skal i centrum, er afgørende. Projektet "Sammen om de unge" har yderligere styrket denne indsigt. Når kendskabet til hinandens rammevilkår kommer ind under huden, opstår det reelle samarbejde.

Hensigten er, at de unge ikke blot sendes rundt mellem forvaltningsene, men at de professionelle mødes sammen med de unge for at finde løsninger. Den skriftlige samarbejdsaftale mellem jobcentret og UU er blevet revideret og udbygget i løbet af 2011. Når målgruppen er fælles i fx lokale projektsammenhænge og arbejdsgrupper, er der altid medarbejdere med fra såvel UU som jobcentret.

Tårnby Fælles projekt mellem UU og jobcenter

Samarbejdet mellem jobcentret og UU foregår hovedsageligt på tre måder. En måde er i forbindelse med uddannelsespålæg, når den unge vurderes til at have mulighed for at påbegynde en uddannelse. I det tilfælde hjælper jobcentrets medarbejdere de unge med at booke tid hos en UU-vejleder.

En anden måde er via UU-vejlederen i jobcentret. Hver tirsdag eftermiddag er der "ungeindkald" i jobcentret, hvor en UU-vejleder tager imod de unge. Formålet er at skabe mulighed for, at de unge med uddannelsespotentiale får kontakt med UU, og at der etableres kontakt til den unges UU-vejleder.

En tredje og sidste måde er i forbindelse med STU. STU-elever, der har kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag, indkaldes ikke til tremånederssamtalen i jobcentret.

I stedet retter jobcentret henvendelse til den unges UU-vejleder for at blive orienteret om den unges uddannelsesstatus. I tilfælde af afslutning eller afbrudt STU kontakter UU-vejlederen jobcentret.

I UU's målsætning for i år er et af målene, at der sammen med jobcentret bliver taget initiativ til et projekt for de 15-17-årige. Projektet skal være i tråd med intentionerne i Ungepakken. Idéen er præsenteret for den nye jobcenterchef, og der bliver søgt midler i Det Lokale Beskæftigelsesråd eller Den National Ungeenhed.

Vejen

Ungeindsatsen er samlet ét sted

I gennem halvandet år er der afprøvet en model, hvor jobcentret har placeret et Jobcenter "Ungeteam" på fire sagsbehandlere i Basen Vejen Ungecenter, hvor de sidder sammen med UU, Ungekontakten for de 14-18-årige (visse tilbud med mulighed for forlængelse op til 23 år), SSP-forebyggelse og Ungeguiden. Med Basen er ungeindsatsen samlet på én og samme adresse – udenfor jobcentret. Her er hensigten at opbygge et ungemiljø, som ikke udstråler forvaltning og rådhus, men tværtimod sammen med andre aktiviteter er et mødested for unge omkring byens 10. klassecenter, ungdomsskolen, ungdomsklubben, musikskolen, ungefesterne og kulturelle arrangementer.

Sagsbehandlerne har nu mulighed for at gå direkte til hinanden, da Jobcentrets "Ungeteam" er placeret på Basen. Når den unge som 18-årig overgår til jobcentret, vil den nye sagsbehandler få besked, og det vil blive aftalt, hvem der gør hvad. Det er mere tilgængeligt for de unge at komme i ungemiljøet på Basen frem for på selve jobcentret.

I forbindelse med samarbejdet om virksomhedspraktikker, vejledning og opkvalificering er der udfær-

diget en arbejdsgang, så UU har direkte mulighed for at bestille en praktik for de 15-17-årige hos jobcentrets virksomhedsservice. Her afholder man endvidere fællessamtaler med den unge.

Der arbejdes generelt med udvikling af områderne, og der er fokus på at koble al den viden sammen, som opnås i de forskellige projekter, så der bliver en helhed i tingene.

Aabenraa

Bedre rammer for samarbejde

Et antal medarbejdere fra jobcentret, Børn & Familie og UU har siden slutningen af 2009 været samlet i Ungeindsatsen, som deler adresse med jobcentret. Ungeindsatsen er omdrejningspunkt for en helhedsorienteret indsats, der fokuserer på uddannelse, arbejdsmarked, social inklusion og sundhed.

Ungeindsatsen har skabt rammer, som giver gode muligheder for en uformel kontakt på tværs, for at arrangere trepartsmøder med den unge og i det hele taget at anlægge et mere helhedspræget perspektiv på indsatsen for den unge. Det etablerede samarbejde letter mulighederne for nye initiativer, hvilket eksempelvis har givet sig udslag i et virksomhedspraktikcenter for de 15-17-årige.

Her kan du finde yderligere information:

33. Læs fx CABI-rapporten "Samarbejde om unge" [her](#)

34. Fredensborgs strategi Unge i Job kan læses [her](#)

06

Flere praktikpladser

Praktikforløbet er en central del af erhvervsuddannelse. I den verserende økonomiske krise har virksomhederne skåret ned på deres uddannelsesindsats, og det er blevet vanskeligt for de unge at finde praktikpladser. Manglen på praktikpladser bliver for mange unge en konkret hindring for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Derfor er etableringen af praktikpladser en central indsats i ungepakkerne.

Kommunerne har generelt fokus på at øge antallet af praktikpladser både i deres egen rolle som arbejdsgivere og i samspillet med de lokale virksomheder. Der bruges forskellige midler til at nå målet, men grundlæggende handler det om at påvirke og motivere de lokale virksomheder til at oprette praktikpladser. De fleste kommuner har lavet netværk, udvalg, teams eller grupper, der alle arbejder på at skabe flere praktikpladser til de unge.

I Næstved er et udvalg bestående af både offentlige og private virksomheder sat i verden for at motivere lokale virksomheder til at tage praktikanter. I Slagelse samarbejder uddannelsesinstitutionerne, jobcentret og det lokale erhvervsråd om opgaven.

Det er dog ikke nok at arbejde med at motivere virksomheder og organisationer, private som offentlige, til at se behovet for praktikpladser. De unge skal også forberedes på arbejdsmarkedet og på at fungere på en arbejdsplads. Derfor er det vigtigt at klæde de unge bedst muligt på. Nogle af de unge viser sig at være en stor udfordring for arbejdspladserne. De unge er ikke altid modne og kan have urealistiske forventninger til praktikforløbet og til sig selv. Det påpeger blandt andet Haderslev Kommune.

Et budskab der går på tværs i kommunerne, er, at praktikpladsen er en del af samfundssindet. Virksomhederne kommer til at mangle kvalificeret arbejdskraft om nogle år, hvis de ikke opretter praktikpladser til de unge nu. Derfor er der fokus på at skabe netværk og gøre lokalsamfundet bevidst om problematikken, som det fx ses på Bornholm.

Flere kommuner arbejder aktivt med sociale klausuler som pålægger private virksomheder at tage elever, hvis de skal indgå som leverandører til kommunen. Det gælder fx for Københavns Kommune.

Henvisninger er markeret med et tal i teksten. Du kan finde yderligere information omkring emnerne på sidste side i hvert afsnit.

Bornholm

Arbejdsgivere skal forstå vigtigheden af praktik

Kommunen, produktionshøjskolen og Campus Bornholm er alle deltagere i socialfondsprojektet Uddannelse Til Alle, hvor der blandt andet er fokus på en bedre koordinering af praktikpladser. I projektet er der ansat en praktikpladskordinator.

Kommunen er inden for de seneste par år blevet bedre til at oprette flere praktikpladser, herunder også EGU-pladser. Her arbejder praktikpladskonsulenten på erhvervsskolen sammen med de kommunale aktører på området.

Fra politisk hold har der været drøftelser og ønsker om at indføre sociale klausuler i forhold til samarbejdet med private leverandører, men konkrete tiltag og aftaler er endnu ikke faldet på plads. Der er også visse modsatrettede juridiske aspekter i forhold til sådanne sociale klausuler.

Lokalt er den største udfordring at få både private og kommunale arbejdsgivere til at forstå vigtigheden af at tage unge ind i praktikforløb. I de kommende fire år ser det ikke ud til at blive nemmere at få de unge i praktikforløb. Herefter vil der ifølge demografien være mangel på arbejdskraft inden for et meget bredt felt. Den store udfordring bliver at bringe alle til en forståelse af, at de unge skal i gang nu, så der ikke er flere årgange, der bliver tabt, og at man først begynder at uddanne de unge, når det er for sent.

Fredensborg

Øget antal praktikpladser

Kommunen har i 2011 etableret 11 nye praktikpladser i eget regi. De 11 pladser er fordelt med seks pladser inden for ældre- og handicapområdet, to pladser inden for dagpasningsområdet og tre pladser inden for det teknisk-administrative område.

I forhold til at styrke den lokale indsats for flere praktikpladser i de lokale virksomheder, har kommunens ungestrategi til hensigt at styrke og målrette virksomhedspraktikken (i beskæftigelsesindsatsen) i retning af ordinære uddannelsesaftaler i erhvervsuddannelserne. UU-Øresund samarbejder med Erhvervsskolen Nordsjælland om en hurtig indsats overfor unge, der har afsluttet et grundforløb, men ikke kan finde en praktikplads.

Frederikshavn

Praktikpladser giver afklaring

Der er etableret en kontakt mellem UU og Jobdiamanten, en afdeling i Arbejdsmarkedscentret, som har kontakten til virksomhederne. Jobdiamanten kan finde praktikpladser til de unge mellem 15 og 17 år, men muligheden er endnu ikke benyttet særlig meget.

Projektafdelingen, som også er en afdeling i Arbejdsmarkedscentret, har flere unge, som ikke har kunnet finde en uddannelsespraktik og derfor er endt som ledige. Projektafdelingen arbejder med at gøre de unge mere realistiske og med at udvikle en plan B og C i forhold til uddannelse. Andre unge kommer i virksomhedspraktik og efterfølgende løntilskud gennem Projektafdelingen. I nogle tilfælde er det med til at give de unge den erfaring, som efterfølgende sikrer dem en elev- eller læreplads.

Gribskov

God politisk forankring

Erhvervsskolen Nordsjælland har i samarbejde med kommunen oprettet lokalt placerede grundforløb under overskriften Projekt Udvikling Med Udsigt. Grundforløbet har tiltrukket og fastholdt unge, der er i en gråzone i forhold til at være uddannelsesparate.

Der er oprettet cirka 15 uddannelsesaftaler i kommunalt regi indenfor forskellige erhvervsuddannelser. Det er sket gennem det fælles udviklingsprojekt Udvikling Med Udsigt. I den forbindelse er det lykkedes kommunen at prioritere midler til op til 20 uddannelsesaftaler årligt i perioden 2011-2013.

I et samarbejde mellem det specialiserede område, SSP og UU er tilbuddet Unge i job og uddannelse fortsat. Tilbuddet har fokus på at skaffe praktikpladser og jobs til udsatte unge. Projektet er i 2011 suppleret med en ekstern partner i regi af Nordsjælland Håndbold.

Udfordringen med at skaffe praktikpladser vil fortsat være et indsatsområde i 2012, hvor kommunen vil intensivere samarbejdet med erhvervslivet og partnere.

Haderslev

Skolerne arbejder for praktikpladser

Det er ikke lykkedes at øge antallet af praktikpladser, men der er etableret et forum, som mødes to gange om året for at drøfte tiltag, der kan resultere i øgede praktikpladsmuligheder og bedre samarbejde aktørerne imellem. Til møderne deltager jobcentermedarbejdere, praktikformidlere fra ungdomsuddannelserne og UU.

På nuværende tidspunkt er arbejdet omkring praktikpladser ikke særlig formaliseret. Det foregår ude på de enkelte skoler, og derfor er der forskellige ordninger. På Handelsskolen har eleverne mulighed for at komme i praktik. På Teknisk Skole arbejder man med et projekt om at skaffe flere praktikpladser ved at vejlede virksomheder, der ønsker at blive godkendte til at tage lærlinge. Samtidig er der fokus på at øge kvaliteten i skolepraktikken, så det ligner det ordinære arbejdsmarked så meget som mulig.

En væsentlig udfordring i arbejdet er den økonomiske krise, men også de unge er en udfordring for arbejdspladserne – for eksempel på grund af manglende arbejdsmarkedsparathed og urealistiske forventninger.

Helsingør

Styrket lokal indsats

Allerede i 2010 etablerede kommunen 50 ekstraordinære praktikpladser i et tæt samarbejde med Erhvervsskolen Nordsjælland og med støtte fra EU's socialfond. Denne indsats fortsætter som led i projekt Udvikling med Udsigt.

For at styrke samarbejdet mellem UU og jobcentret er der blevet tilknyttet en virksomhedskonsulent. Samtidig har UU-Øresund styrket samarbejdet med Erhvervsskolen

Nordsjælland om en hurtig indsats overfor unge, der har afsluttet et grundforløb, men ikke har kunnet finde en praktikplads. Begge dele handler om at styrke den lokale indsats for flere praktikpladser i de lokale virksomheder.

Hvidovre, Ishøj og Vallensbæk

Bedre samarbejde om lære- og praktikpladser

UU-centret samarbejder med lære- og praktikpladskontorerne på erhvervsuddannelserne, mens jobcentrets virksomhedscentre har virksomhedspraktikpladser til de ledige unge, der ikke er arbejdsmarkedsparete. Jobcentrets tilbud er nu blevet en mulighed for de motive-rede 15-17-årige og kan indgå i den unges uddannelsesplan.

Et fælles indsatsområde for samarbejdet er de unge, der har afsluttet et grundforløb og endnu ikke fået en praktikplads. De unge står over for en to måneders karenperiode, når de forlader grundforløbet, og har på det tidspunkt brug for støtte, vejledning og måske en virksomhedspraktik.

I samarbejde med Københavns tekniske Skole er der afprøvet en model, hvor eleverne allerede mens de går på grundforløbet, bliver tilbudt UU-vejlederens hjælp til at udarbejde en personlig præsentationsfolder med foto. 25 unge fra de tre kommuner har taget imod dette tilbud.

Ikast-Brande

Referencegruppe skal øge antallet af praktikpladser

Jobcentret gør en aktiv indsats for at skaffe praktikpladser til unge, som er i gang med deres grundforløb på en erhvervsuddannelse. Der er ansat en ekstra job- og

virksomhedskonsulent, som hjælper de unge, der akut står og mangler en læreplads, så de kan fortsætte i deres uddannelse.

Derudover har det lokale beskæftigelsesråd nedsat en erhvervsreferencegruppe. Gruppen arbejder blandt andet på at gennemføre en virksomhedskampagne for at skaffe flere praktik- og elevpladser til unge. Referencegruppen har afsat midler til at støtte op om den kommende lærlinge-kampagne fra Beskæftigelsesregion Midtjylland. Resultatet af indsatsen forventes at være flere praktikpladser til de unge.

Man har besluttet ikke at lave en lokal indsats i jobcentret, men i stedet forene kræfterne i tværkommunale og regionale kampagner for at undgå flere sideløbende henvendelser til de samme virksomheder.

København

Sociale klausuler sikrer praktikpladser

For at øge antallet af praktikpladser har kommunen fastlagt sociale klausuler i forbindelse med de store anlægsarbejder, der gennemføres i de kommende år. Der er udarbejdet et cirkulære, som trådte i kraft juli 2010, og som beskriver rammer og vilkår. De sociale klausuler har i løbet af det første år medført, at entreprenører er forpligtet til at ansætte praktikanter i et volumen på i alt godt 55 fuldtidspersoner per år. Derudover drøftes anvendelsen af sociale klausuler i bestyrelser, hvor kommunen er repræsenteret, fx i de almene boligorganisationer.

Kommunens mål om at oprette 500 ekstra praktikpladser er indfriet på halvandet år, hvilket er noget hurtigere end de to år, man havde påregnet. Uddannelsesaftalerne ligger bredt indenfor social- og sundhedsuddannelser og pædagogiske assistentuddannelser, kontorassistent, ejendoms-serviceassistent, redder med flere.

Desværre bliver det realistisk set vanskeligt at øge endside oprettholde niveauet i de kommende år, da behovet for elever på SOSU-området er faldende. Samtidig er der også en forventning om, at forvaltningerne opretter løntilskudsjob, hvilket sætter ressourcerne til uddannelsesindsatsen under pres.

Endelig fokuserer jobcentret i stadig højere grad på at få de unge med ledighedsproblemer i uddannelse. Jobcentret bruger sine virksomhedskontakter på at formidle praktikpladser. Det sker i et samarbejde UU og Socialforvaltningen. Der arbejdes med koncepter som speeddating med virksomheder, mobiltjenester, job med uddannelsesperspektiv, HotSpot og meget andet.

Næstved

Udvalg motiverer virksomheder til at tage praktikanter

Kommunen opfylder sin andel i den praktikpladsaftale, som blev indgået mellem KL og regeringen i 2011³⁵. Der er generelt stor interesse for de unge og herunder fokus på problematikken om manglende praktikpladser.

Det er en udfordring at motivere lokale virksomheder til at oprette praktikpladser. Det er vigtigt, at det lokale erhvervsliv forstår betydningen af, at hvis der ikke kan findes praktikpladser, så kan erhvervsskolerne på sigt ikke opretholde uddannelserne lokalt og dermed være medvirkende til at sikre den fremtidige arbejdskraft. Derfor blev der i 2010 nedsat et udvalg ("Advisory Board") af Zealand Business College med fokus på at finde praktikpladser. Udvalget består både af offentlige og private virksomheder, og formålet er at motivere lokale virksomheder til at tage praktikanter og sprede kendskabet til nødvendigheden af praktikpladser.

Odense

Det fynske ambassadørkorps skaber elevpladser

Behovet for flere praktikpladser er vægtet højt, og der arbejdes internt ud fra de målsætninger, som er formuleret i praktikpladsaftalen mellem KL og regeringen. Resultaterne har været positive.

Med baggrund i projektet Det fynske Ambassadørkorps³⁶ har man via et virksomhedsnetværk haft fokus på at skabe flere elevpladser. Netværket består af ungdomsuddannelser, erhvervsorganisationer, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt kommunen. Netværket følger udviklingen og initiativerne til oprettelse af praktikpladser og de unges søgning til praktikpladserne.

Slagelse

Jobcenter indgår virksomhedscenteraftaler om praktikpladser

Uddannelsesinstitutionerne, jobcentret og det lokale erhvervsråd er gået sammen om at løse praktikpladsproblemet. Jobcentret har indgået cirka 230 partnerskabsaftaler med virksomheder, hvor der foregår konkrete praktikpladsdrøftelser.

Der er indgået virksomhedscenteraftaler mellem jobcentret og større virksomheder i området, herunder Arla Foods og Shell. Indholdet bygger dels på materialer fra Arbejdsmarkedsstyrelsen og DISCUS og dels på virksomhedernes egne input. Der er i disse tilbud fokus på borgere i matchgruppe 2, og der gøres brug af mentorstøtte for at sikre fastholdelse og kvalificeret kompetenceudvikling.

Samtidig forbereder byrådet initiativer til at forbedre og supplere de

faglige uddannelser med praktiske input og erfaring i samarbejde med kommunens virksomheder. Et af initiativerne er oprettelse af praktikværksteder og vækstfabrikker, hvor de unge kan udvikle sig til glæde for dem selv og det lokale erhvervsliv.

Thisted

Oprettelse af praktikpladsbank til EGU

UU-centret deltager i KL's projekt Sæt skub i EGU 2.0³⁷ under overskriften Oprettelse af praktikpladsbank. Pt. er man i gang med at etablere kontakt til en række virksomheder med henblik på at etablere flere praktikpladser og udbrede kendskabet til EGU.

Hvert år tager EUC Nord Vestjylland initiativ til en praktikpladsmesse – et møde mellem HG-elever og praktikværter. Her deltager såvel UU som jobcentret.

Tårnby

Borgerne skaffer selv praktikpladser

Det er jobcentrets erfaring, at et praktikophold gennem beskæftigelsesindsatsen i mange tilfælde har en god virkning på borgerens selvtillid. Det giver en afklarende effekt i forhold til job eller uddannelse. Især de unge har efterfølgende ytre ønske om at tage en uddannelse inden for det område, hvor de var i praktik.

Praktikpladser etableres blandt andet ved, at borgeren selv – eller på jobcentrets opfordring – tager kontakt til en virksomhed eller offentlig institution og hører om muligheden for at komme i praktik. I mange tilfælde vender borgeren tilbage med en praktikplads. Herefter bliver praktikken oprettet af en sagsbehandler i jobcentret.

Praktikperioden vil normalt løbe over en måned, og der laves en grundig opfølgning efter endt praktikperiode, så erfaringerne kan bruges konstruktivt i det videre arbejde – og så borgeren får en forståelse af, at praktikken tages seriøst af jobcentret.

Vejen

UU og jobcenter etablerer aftalerne

Hvis der er brug for en praktikplads eller et mentorforløb for ikke-uddannelsesparate 15-17-årige unge, kontakter UU-vejlederen jobcentrets fagkonsulent. I jobcentret inddrages Team Virksomhedsservice, der står for at indgå aftalerne.

Aabenraa

Samarbejde mellem jobcenter og LOP-funktionen

Der er skabt et samarbejde mellem jobcentret og erhvervsskolernes LOP-funktion³⁸. Idéen er at etablere praktikpladser ved hjælp af jobcentrets virksomhedsnetværk og erfaringer med at etablere virksomhedsaktivering. Samarbejdet omfatter bl.a.:

- Videndeling mellem jobcenter og LOP-konsulenter om hvordan man samarbejder systematisk med virksomheder
- At LOP-konsulenter inviteres til at anvende jobcentrets virksomhedsnetværk
- At LOP-konsulenter og virksomhedskonsulenter samarbejder om at etablere lærepladser
- At jobcentret holdningsbearbejder virksomhederne for at få dem til at etablere lærepladser

- At virksomhedscenteraftaler udvides til at indeholde lærepladser

At virksomhedsaktiveringen af ledige anvendes som midlertidig foranstaltning for at overbevise arbejdsgiveren om, at den unge er den rette lærling. Hvis en ung ikke kan finde en læreplads, tilmeldes den unge jobcentret, som så hjælper den unge i virksomhedspraktik.

Her kan du finde yderligere information:

35. Se aftalen [her](#)

36. Se [her](#)

37. Læs om projektet [her](#)

38. Lærer- og praktikpladsfunktionen, "LOP-funktionen" er erhvervsskolens bindeled mellem virksomhederne, der ønsker at ansætte en elev, og de elever, der ønsker en praktikplads.

Yderligere information findes på
www.kl.dk/ungepakke

Kontakt

Chefkonsulent Jan Bauditz
på telefon 3370 3230
eller på mail: jba@kl.dk

KL
Kontoret for Arbejdsmarked , Uddannelse og Erhverv
Weidekampsgade 10
DK-2300 København S
Telefon: 33 70 33 70

